

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Żagań

Żagań XI 2005

I. Wprowadzenie

1. Pojęcie rewitalizacji

Rewitalizacja, rozumiana jest jako proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych częściach miast, mający na celu poprawę jakości życia mieszkańców.

2. Cel opracowania i wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

Zasadniczym celem rewitalizacji jest zachęcenie społeczności lokalnej do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy poprzez oferowanie infrastruktury do prowadzenia działalności nowych przedsiębiorstw, przy równoczesnej trosce o ochronę stanu środowiska naturalnego, warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo – społeczny.

Realizacja Programu Rewitalizacji ma na celu:

- ożywienie gospodarcze i społeczne,
- zwiększenie potencjału turystycznego,
- rozwiązywanie problemów społecznych,
- podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej terenów rewitalizowanych.

3. Podstawowe pojęcia dotyczące programu rewitalizacji

Do podstawowych terminów związanych z programem rewitalizacji należą:

- stan kryzysowy - rozumie się przez to zespół niepożądanych, destrukcyjnych procesów w sferze przestrzennej, społecznej i ekonomicznej, który spowodował trwałą degradację obszaru,
- rewitalizacja - rozumie się przez to proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych, mający na celu wyprowadzenie terenu ze stanu kryzysowego i prowadzący do rozwoju, w tym do poprawy jakości życia lokalnej wspólnoty,
- program rewitalizacji - rozumie się przez to program wieloletnich działań w sferze przestrzennej, społecznej i ekonomicznej, prowadzący do rewitalizacji terenu znajdującego się w stanie kryzysowym,
- obszar programu rewitalizacji - rozumie się przez to teren, dla którego opracowuje się i realizuje program rewitalizacji, obejmujący całość lub część terenu znajdującego się w stanie kryzysowym,
- rewaloryzacja - rozumie się przez to przywrócenie walorów, czyli remont lub modernizację obiektów o szczególnej wartości zabytkowej,
- modernizacja - to działania mające na celu wprowadzenie nowych, lepszych rozwiązań technicznych mających na celu podniesienie atrakcyjności i komfortu elementów wyposażenia,

- remont – to wykonanie prac budowlanych mających na celu przywrócenie budynku do stanu technicznego z początkowego okresu jego eksploatacji,
- projekt rewitalizacji – rozumie się przez to realizowane na określonym terenie przedsięwzięcie będące częścią programu rewitalizacji, w ramach którego realizowane są zadania inwestycyjne, społeczne i ekonomiczne,

4. Metodologia opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Niniejszy Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z wytycznymi Uzupełnienia do Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w zakresie działania Priorytetu 3, Działanie 3.3, Poddziałanie 3.3.1 – Rewitalizacja obszarów miejskich.

W dniu 4 marca 2005r. oraz 20 lipca 2005r. Zarządzeniami Burmistrza Miasta Żagań nr 13/2005 i 41/2005 powołany został Pełnomocnik, Z-ca Pełnomocnika oraz Zespół Koordynacyjny do spraw rewitalizacji. W skład Zespołu, którego skład przedstawiono poniżej, weszli reprezentanci jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta oraz jednostek podległych Miastu Żagań.

- Wojciech Woropaj – Pełnomocnik ds. rewitalizacji, Z-ca Burmistrza Miasta Żagań
- Joanna Piotrowicz – Z-ca Pełnomocnika ds. rewitalizacji

Skład Zespołu Koordynacyjnego przedstawia się następująco:

- Ewa Milewska – Przewodniczący, Przedstawiciel Wydziału Infrastruktury Technicznej i Inwestycji UM Żagań
- Magdalena Augustyniak – Zastępca Przewodniczącego, Przedstawiciel Wydziału Zamówień Publicznych i Środków Pomocowych UM Żagań
- Artur Dobrzański – Członek Zespołu, Przedstawiciel Wydziału Infrastruktury Technicznej i Inwestycji UM Żagań
- Tomasz Jankowski – Członek Zespołu, Przedstawiciel Wydziału Zamówień Publicznych i Środków Pomocowych UM Żagań
- Wojciech Kaczmarski – Członek Zespołu, Przedstawiciel Wydziału Architektury, Budownictwa i Urbanistyki UM Żagań
- Mariusz Smolarczyk – Członek Zespołu, Przedstawiciel Wydziału Gospodarki Nieruchomościami UM Żagań
- Jacek Jakubiak – Członek Zespołu, Dyrektor Żagańskiego Muzeum Martyrologii i Jeńców Alianckich
- Adam Pernal – Członek Zespołu, Dyrektor Żagańskiego Pałacu Kultury
- Wiesław Żrebiec – Członek Zespołu, Prezes Żagańskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego

W pracach Zespołu Koordynacyjnego uczestniczyli również:

- Pani Iwona Hryniewiecka – Przedstawiciel Starostwa Powiatowego, Naczelnik Wydziału Polityki Społeczno Gospodarczej

- Pan Zygfryd Kamilewicz - Przedstawiciel Wojewody Lubuskiego, Z-ca Dyrektora Zarządzania Funduszami Europejskimi
- Pan Krzysztof Kittel - Przedstawiciel Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Ponadto w celu zapewnienia partycypacji społecznej do współpracy na tworzeniu Programu Rewitalizacji zostali zaproszeni przedstawiciele instytucji związanych z: kulturą, edukacją, rynkiem pracy, zarządzaniem nieruchomościami, zapewnieniem bezpieczeństwa oraz innych organizacji zainteresowanych rozwojem lokalnym Miasta Żagań. Do współpracy i składania swoich propozycji zostali również zaproszeni (poprzez informacje w mediach) mieszkańcy Żagania.

Uczestnicy procesu programowania otrzymali ankiety opracowane w celu zebrania informacji na temat projektów proponowanych do realizacji w ramach Rewitalizacji. Wzór ankiety przedstawiono poniżej.

Tytuł Projektu	
Cel Projektu	
Opis Projektu	
Uzasadnienie dla realizacji Projektu	
Termin realizacji Projektu	
Wartość Projektu w PLN w rozbiciu na lata realizacji	

5. Dokumenty źródłowe i opracowania wykorzystane podczas realizacji Programu Rewitalizacji

- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004–2006,
- Uzupełnienie do Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego 2004–2006,
- Przewodnik dotyczący kryteriów planowania oraz zarządzania projektami dotyczącymi rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, po-przemysłowych i po-wojskowych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego finansowanego ze środków Funduszy Strukturalnych,
- Podręcznik rewitalizacji - Zasady, procedury i metody działania współczesnych programów rewitalizacji,
- Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004–2006

- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005–2013
- Strategia Rozwoju Gminy Żagań na lata 2004–2006
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Żagań o statusie miejskim, w latach 2004–2013
- Elementy Strategii Rozwoju Miasta Żagań
- Strategia i Program Działań Rewitalizacyjno – Inwestycyjnych terenu Starego Miasta w Żaganiu
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Mieście Żagań
- Dane Głównego Urzędu Statystycznego
- Przegląd Komunalny, Ewa Panek „Malowniczy Żagań”

II. Analiza obecnej sytuacji Miasta Żagań

1. Charakterystyka geograficzna Miasta

Liczący ok. 27 tys. mieszkańców Żagań zajmuje powierzchnię 40 km². Położony jest na północnej granicy Borów Dolnośląskich, w środkowym biegu rzeki Bóbr. W okolicy miasta wpadają do Bobru dopływy: Kwisa, Czarna i Szprotawa. Żagań znajduje się w odległości 40 km od granicy polsko – niemieckiej i 100 km od granicy polsko – czeskiej. Przez Miasto przebiega droga krajowa nr 12 stanowiące bezpośrednie połączenie z granicą Państwa w Łęknicy. Ponadto ok. 12 km na południe od miasta biegnie jedna z ważniejszych dróg łączących granicę państwa w Olszynie z Metropoliami takimi jak Wrocław, Katowice, Kraków. Żagań posiada również dogodne, bezpośrednie, komfortowe i szybkie połączenia kolejowe z Berlinem, Hamburgiem, Poczdamem, Wrocławiem, Katowicami, Krakowem i Zieloną Górą oraz autobusowe z Poznaniem, Wrocławiem, Gorzowem Wielkopolskim, Zieloną Górą, Zgorzelcem. Żagań położony jest w pobliżu czterech dużych aglomeracji miejskich Wrocławia, Poznania, Berlina i Pragi.

Poniżej przedstawiono orientacyjne odległości Żagania od Miast w Polsce i Europie

Miasto	Odległość [km]
Warszawa	431
Poznań	156
Kraków	398
Katowice	326
Wrocław	144
Zielona Góra	40
Gorzów Wlkp.	135
Zgorzelec	61
Berlin	200
Praga	215

2. Historia Miasta, turystyka

Miasto posiada bardzo bogatą, przeszło 800 letnią historię. Z podań wynika, że Żagań założyła w 700 roku Księżniczka Żagańska z rodu Krakusa córka Wandy.

Lokalizacja grodu nie została dotychczas naukowo ustalona. Przyjmuje się, że położony był nad Bobrem w odległości około 1,5 km na północ od powstałego później miasta. Strzegł on przeprawy, przez którą wiódł ważny szlak handlowy zwany Niskim Traktem, łączącym Wielkopolskę z południowymi Niemcami.

W 1140 r. Bolesław III Kędzierzawy przenosi Żagań na obecne miejsce. W pobliżu grodu powstała, zapewne już w XIII w., osada typu targowego. Położona była na terenie obecnej wsi Stary Żagań, gdzie zachowany jest do dziś romański kościół. Niedogodne w warunkach gospodarczych XIII wieku usytuowanie osady, w stosunku do głównego traktu handlowego, stało się przyczyną translokacji traktu, który w roku 1228 przeniesiony został w pobliże przeprawy na terenie obecnego śródmieścia.

Słowiańskie pochodzenie nazwy miasta założonego na prawie magdeburskim ok. 1230 roku wywodzi się od polskiego słowa zagon. Pierwotnie nazwę Żagań nosiła wieś położona na północ od obecnego miasta (obecnie Stary Żagań), w pobliżu której ulokowany był bród przez rzekę Bóbr i prawdopodobnie przedlokacyjna osada typu targowego. Założona pod koniec XII wieku przez polskich władców na wzniesieniu zamkowym (na północny – zachód od obecnego miasta) kasztelania nazwana została tak jak położona w jej pobliżu polska wieś – Żagań. Kasztelan żagański Stefan (Stephanus de Sagan castelanus) wymieniony został po raz pierwszy w charakterze świadka w dokumencie wystawionym przez Henryka Brodatego dla klasztoru w Lubiążu w 1202 roku.

Dokument lokacyjny miasta nie zachował się do naszych czasów, ale wiadomo, że lokowana w 1260 roku Szprotawa otrzymała prawa miejskie na wzór Żagania.

Przedlokacyjna osada targowa znajdowała się zapewne w rejonie kościoła parafialnego. W nowej sytuacji topograficznej osada posiadała dogodne warunki dla gospodarczego i przestrzennego rozwoju. Lokacyjny ośrodek rozplanowany został według rozpowszechniających się wówczas nowych zasad urbanistycznych, w oparciu o regularny układ ulic wybiegających pod kątem prostym czworobocznego rynku. Obszar miasta był niewielki, ograniczając się do rynku i przyległych ulic. Od wschodu granica biegła wzdłuż dzisiejszej ulicy Długiej, z pozostałych stron określała ją linia zachowanych fragmentarycznie murów miejskich. Miasto otoczone zostało drewniano–ziemnymi obwarowaniami łączącymi się zapewne z położonymi w zachodnim krańcu książęcym zamkiem, usytuowanym na obszarze powstałego później klasztoru augustianów. Około roku 1280 nastąpiło poszerzenie miasta w kierunku wschodnim. Część nowego obszaru przeznaczona została pod zabudowę miejską, druga zaś część,

południowo-wschodnia, pozostała w gestii księcia jako teren przynależny do zamku. Na obrzeżach nowej części miasta stanęły monumentalne założenia architektoniczne – książęcy zamek i klasztor Franciszkanów. Cały poszerzony obszar miasta otoczony został kamiennymi murami, w linii których znajdowały się trzy bramy: Żarska od zachodu, Szprotawska od wschodu i Szpitalna od północy. Ukształtowany w XIII wieku układ przestrzenny był przez całe stulecia podstawą rozplanowania miasta i zachował się bez zasadniczych zmian do czasów współczesnych. Stanowi on, wraz z monumentalnymi założeniami architektonicznymi pałaców i budowli sakralnych, zespół urbanistyczny o dużych wartościach zabytkowych.

Szybki rozwój miasta spowodował, że już w XIV wieku jego zabudowa wyszła poza linie obwarowań. Poza bramami wzdłuż dróg rozwinęły się przedmieścia. Wcześniej też (1318 rok) potwierdzone zostało istnienie osady rybackiej. Intensywny rozwój przestrzenny Żagania rozpoczął się w końcu XVIII wieku, a w XIX stuleciu miasto rozrosło się we wszystkich kierunkach od średniowiecznego ośrodka.

Na terenach położonych poza Bobrem powstała dzielnica przemysłowa, gdzie stanął dworzec kolejowy i liczne fabryki. Od końca XIII wieku do roku 1472 Żagań był stolicą odrębnego księstwa rządzonego przez Piastów Śląskich z linii Głogowskiej. W roku 1472 sprzedano dziedzictwo książętom saskim. Kolejnymi właścicielami od roku 1649 byli Habsburgowie, a następnie Luksemburgowie. W roku 1627 cesarz Ferdynand II sprzedał księstwo dowódcy swych wojsk, Albrechtowi Wallensteinowi, zaś w dziewiętnaście lat później (1646 r.) nabył je książę Waclaw Lobkowicz. W roku 1785 drogą zakupu przeszło księstwo na rzecz Piotra Birona, księcia kurlandzkiego, a w roku 1844 nabyła je księżna Dorota Talleyrand-Perigord.

Z Żaganiem związanych jest wiele wybitnych postaci ze świata kultury i sztuki. Wśród architektów, rzeźbiarzy i malarzy wymienić należy m.in. takich mistrzów jak: Antonio della Porta; Jan Urbański; Walenty Schultze; Jerzy Neunhertz, w latach 1628–1630 mieszkał w Żaganiu słynny astronom Johannes Kepler, przebywał też Henry Beyle (Stendhal) znany pisarz francuski, opat Johann Ignaz von Felbiger pedagog i reformator oświaty, który zasłużył się również tym, że jako pierwszy na Śląsku w 1769 r. zainstalował na wieży kościoła parafialnego odgromnik (piorunochron). Prócz wymienionych jest jeszcze wiele innych sławnych.

Główną atrakcją turystyczną miasta są między innymi takie zabytki jak: poaugustiański zespół klasztorny wraz z kościołem barokowym. Wnętrze kościoła to prawdziwe muzeum sztuki sakralnej. W jego wnętrzu, w czasie ślubu książęcego swojej wnuczki Marii Doroty de Castellane z Antonim Radziwiłłem w październiku 1857 roku na organach zagrał "Veni Creator Spiritus" sam Franciszek Liszt.

Dzieła wielkiej klasy posiada biblioteka klasztorna z XVIII-wiecznym wystrojem, w której znajdują się liczne starodruki i dwa cenne globusy ziemi i nieba, na których pracował Kepler; pałac książęcy wraz z parkiem pałacowym (obecnie siedziba Żagańskiego Pałacu Kultury). W obiekcie tym odbywają się liczne imprezy kulturalne zarówno krajowe i międzynarodowe. Kaplica Grobu Bożego zbudowana w 1598 roku, jest wierną kopią Kaplicy Grobu Chrystusowego w Jerozolimie i jedną z dwóch istniejących w Europie. Oprócz zabytków warto zwiedzić Muzeum Martyrologii Alianckich Jeńców Wojennych obrazujące martyrologię 300 tys. jeńców wojennych z 17 narodowości w czasie II wojny światowej. Istniał tu obóz jeniecki Stalag VIII C oraz Stalag Luft III skąd 24/25 marca 1944 roku miała miejsce brawurowa ucieczka lotników alianckich (w oparciu o fakty nakręcony został film pt. "Wielka ucieczka")

Gospodarcze podstawy rozwoju miasta stwarzały od najdawniejszych czasów rozwój rzemiosła i handlu. Już od XIV wieku obok powszechnie występujących cechów piekarzy, rzeźników, krawców, szewców i kuśnierzy czynne były żagańskie kuźnice, produkujące żelazo z występującej w okolicy rudy darniowej. Poważną rolę w gospodarce miasta odgrywało rybołówstwo (już od 1299 r.). Od XIV wieku w Żaganiu istniał targ solny i coroczne jarmarki.

3. Układ przestrzenny i architektura Miasta

Historyczny układ przestrzenny miasta został znacznie zniszczony w czasie ostatniej wojny. Wiele obiektów pozostawiano bez remontów, często doprowadzając do ich całkowitej rozbiórki. Mimo takiego stanu rzeczy Żagań jako zespół urbanistyczny nadal jest cennym zabytkiem. Decyduje o tym, choć częściowo zatarte, ciągle czytelne, indywidualne rozplanowanie starego miasta. Rozwój jaki nastąpił w XIX wieku na zachodniej stronie Bobru sprawił, iż w strukturze przestrzennej zespołu miejskiego znalazła się rzeka, a także duży kompleks zieleni rozległego parku pałacowego. Elementy zieleni i wody podnoszą znacząco walory kulturowe i krajobrazowe Żagania. O wysokiej randze zespołu decydują jednak głównie zabytki architektury. Należą do nich przede wszystkim dwa wielkie założenia klasztorne augustianów oraz obiekty pałacowe, położone na obrzeżach średniowiecznego ośrodka.

Usytuowany na południowo – wschodnim obrzeżu miasta pałac, prezentujący europejskiej klasy barokową architekturę z XVII – XVIII wieku, między innymi architekta Antoniego Porty, łączy się z rozległym parkiem krajobrazowym, zrealizowanym w latach 1842 – 1862 przez wybitnego architekta ogrodów Oskara Teicherta.

Na obrzeżu parku usytuowany jest cenny zabytek architektury neogotyckiej – zbudowany w latach 1848 – 1859 szpital Św. Doroty z kościołem Św. Krzyża.

Zespół szpitalny, podobnie jak park, wiąże się z wybitną postacią w historii Żagania, Dorotą Talleyrand – Përigord, księżną Dino.

Dużą wartość historyczną i architektoniczną prezentują także inne obiekty, takie jak Kościół Św. Piotra i Pawła z XIII – XVI wieku czy barokowe Kolegium Jezuickie (obecnie Zespół Szkół Tekstylno–Handlowych w Żaganiu), którego ostatnia odbudowa miała miejsce w 1688 r. według projektów Antoniego Porty.

Do najcenniejszych zabytków Żagańskiej architektury zaliczyć należy również klasycystyczne budynki dawnego książęcego urzędu ziemskiego czy neorenesansową wieżę ratuszową oraz znaczne odcinki kamiennych murów miejskich z końca XIII wieku.

Przetrwiała również część stylowej zabudowy mieszkalnej z okresu baroku i klasycyzmu, położona przy Rynku, placu Słowiańskim, ulicy Warszawskiej i Słowackiego. Na obrzeżach starego miasta znajdują się barokowy kościół Św. Ducha, gotycko–barokowy kościół Nawiedzenia NMP z sąsiadującą kaplicą Bożego Grobu z 1598 roku i neogotycka wieża kościoła ewangelickiego.

Po wojnie, zunifikowane, wielkopłytkowe bloki wypełniły blisko połowę staromiejskiej przestrzeni mieszkalnej. Budynki te są elementem rażąco dysharmonizującym z historyczną przestrzenią miasta, zacierają jego zabytkowe rozplanowanie. Posadowienie ich bez uszanowania pierwotnej linii zabudowy, a nawet rozplanowania, spowodowało całkowitą likwidację niektórych ulic.

Wieloletnie zaniedbania w remontach budynków i brak podstawowej infrastruktury niezbędnej do obsługi zwiedzających odstrasza turystów. Zachowane romańskie mury, barokowe portale, secesyjne kamienice nikną w chaosie przypadkowych blokowisk, pawilonów, boksów garażowych i nieuporządkowanej zieleni.

4. Ochrona konserwatorska

Zespół urbanistyczno–krajobrazowy Żagania wpisany jest do rejestru zabytków na podstawie decyzji: nr 70/57 z dnia 7 listopada 1957 roku oraz nr 2169 z dnia 31 stycznia 1975 r.

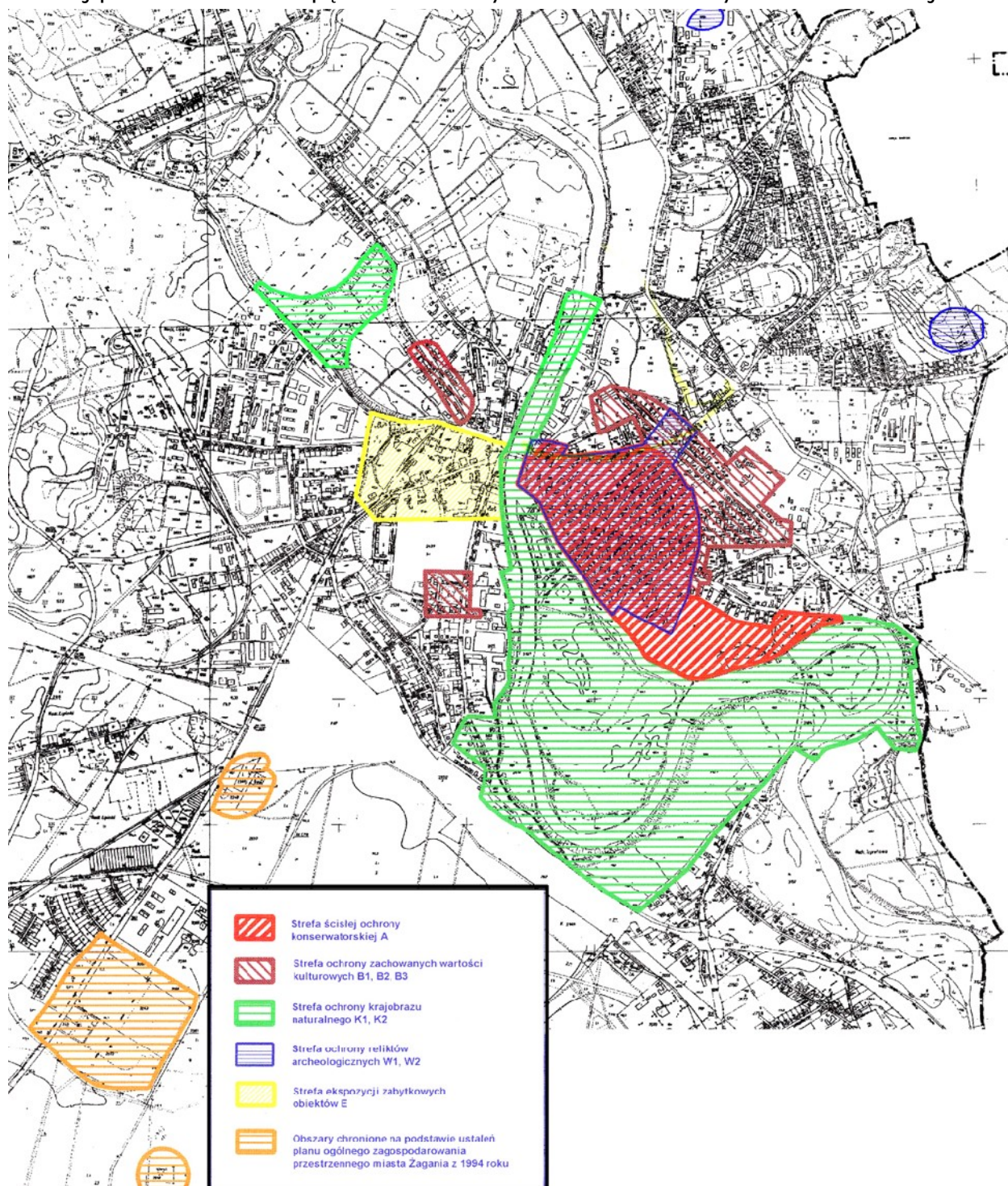
Na załączonym do decyzji planie, granica ochrony konserwatorskiej nakreślona została niezbyt precyzyjnie. Można powiedzieć, że granicą objęte zostało miasto średniowieczne z częścią książęcego parku po Młynówkę, zespół szpitalny Św. Doroty i kompleks ewangelicki przy placu Królowej Jadwigi wraz z ulicą Mickiewicza i częścią ulicy Armii Krajowej.

Obszar ochrony konserwatorskiej doprecyzowany został i ostatecznie ustalony w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego „Starego Miasta”, który został przyjęty uchwałą Nr V/34/2003 Rady Miasta Żagania z dnia 23 stycznia 2003r.

Na terenie miasta do Rejestru Zabytków wpisanych jest ponad 70 nieruchomości budynkowych oraz zarejestrowanych 81 stanowisk archeologicznych.

Poniżej przedstawiono mapę z zaznaczonymi strefami ochronnej konserwatorskiej

5. Uwarunkowania ochrony środowiska

Tereny zielone

Żagań położony jest w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego, w dolinie środkowego Bobru – lewobrzeżnego dopływu Odry, na pograniczu Niziny Śląskiej i Gór Kocich. Swą atrakcyjność zawdzięcza położeniu w pięknym i bogatym krajobrazowo terenie, o czystych wodach, powietrzu, otaczających go lasach i najcieplejszym klimacie w Polsce. Na licznych terenach leśnych wokół Żagania można spotkać wiele unikatowych i chronionych gatunków zwierząt takich jak: żurawie, cietrzewie, głuszce, a do najcenniejszych okazów flory należą: miłorzęby dwuklapowe, tulipanowce, platany, tuje i cisy.

Czystość powietrza

Na stan czystości powietrza na terenie miasta ma wpływ emisja zanieczyszczeń z systemów zaopatrzenia w ciepło sektora bytowego i przemysłu oraz z ruchu pojazdów mechanicznych. W mniejszym stopniu transfer z obszarów sąsiadujących. W latach 90. w Żaganiu, dzięki systematycznej likwidacji i modernizacji kotłowni eksploatowanych w szkołach podstawowych i przedszkolach, całkowicie zlikwidowano zadymienie centrum miasta, zredukowano emisję pyłów o około 90%, a tlenku węgla o około 92%, prawie całkowicie zredukowano dwutlenek siarki.

Czystość wody

W latach 90. Żagań borykał się z niewystarczającą ilością wody na potrzeby mieszkańców oraz zakładów. W odpowiedzi na to w 1995r. podjęto działania w celu rozbudowy ujęcia wody. Zrealizowanie tej inwestycji umożliwiło dostarczenie wymaganej ilości wody w godzinach maksymalnego poboru, lepsze wykorzystanie jej zasobów, a przede wszystkim polepszenie jakości wody. Bardzo ważną inicjatywą w zakresie ochrony środowiska była budowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków. Inwestycja ta zabezpiecza wody powierzchniowe przed nieoczyszczonymi ściekami miejskimi i znacznie wpływa na zmniejszenie stężenia ładunków zanieczyszczeń oraz pozwala na uniknięcie degradacji środowiska wodnego spowodowanej bezmyślnym działaniem użytkowników. Kolejną znaczącą dla ochrony wód inwestycją była rozbudowa sieci kanalizacyjnej, zabezpieczającą dostarczenie odpowiedniej ilości ścieków do oczyszczalni. Realizacja programu przyczynia się do poprawy stanu środowiska, poprzez wyeliminowanie osadników przydomowych, często nieszczelnych oraz zrzutu nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do rzeki Bóbr.

Odpady

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu odpadów na środowisko miasto prowadzi selektywną zbiórkę odpadów, wykorzystując zespoły pojemników na

szkło, makulaturę i plastik. W celu rozwiązania przyszłych problemów gospodarki odpadami powstanie Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „ZUOK Marszów”, który zapewni punkty selektywnego gromadzenia odpadów i transport do ich przeróbki, ogólną poprawę stanu środowiska oraz zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez dobrze prowadzoną kampanię edukacyjną.

Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna prowadzona jest głównie we współpracy ze szkołami, przedszkolami, Nadleśnictwem i Żagańskim Pałacem Kultury. Najważniejsze działania wyznaczone są przez ogólnoświatowe dni ekologiczne tj. „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”, „Światowy Dzień Ochrony Środowiska”. Głównymi inicjatorami są nauczyciele szkół, którzy organizują Sejmiki oraz Konkursy Ekologiczne oraz zachęcają młodzież i dzieci do działania na rzecz ochrony środowiska. Te działania to między innymi zbiórka zużytych baterii, przygotowywanie ulotek, gazetek, scenariuszy, plakatów, porządkowanie miasta, prowadzenie pogadarek. Organizowane są również nasadzenia drzew i krzewów, walka ze szkodnikami kasztanowców, opieka nad zwierzętami poprzez budowę i wieszanie karmników, skrzynek lęgowych, dokarmianie ptaków.

6. Struktura własności gruntów i budynków

Struktura własności gruntów w mieście Żagań przedstawia się następująco (stan na 01.01.2005r.):

Powierzchnia ewidencyjna – **3992ha**

- Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste **2719ha** w tym:
 - grunty przekazane do zagospodarowania Wojskowej Agencji Mieszkaniowej – 13ha
 - grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – 2243ha
- Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste – **228ha** w tym:
 - w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych – 31ha
 - w użytkowaniu wieczystym osób prawnych – 183ha
- Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie – **640ha** w tym:
 - grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd – 442ha
- Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste – **134ha**
- Grunty osób fizycznych – **249ha** w tym:
 - grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych – 102ha

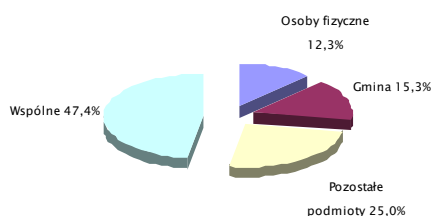

- grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych – 147ha
- Grunty spółdzielni –**15ha** w tym:
 - grunty, które są własnością spółdzielni mieszkaniowych i ich związków oraz grunty, których właściciele są nieznanymi – 13ha
- Grunty kościołów i związków wyznaniowych – **3ha**
- Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie – **11ha**
- Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie – **2ha**
- Grunty będące przedmiotem władania spółek prawa handlowego –**31ha**

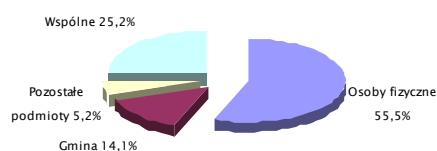
Liczba mieszkań w 2002r. (*Źródło: Narodowy Spis Powszechny*) w mieście Żagań wynosiła 9374, z czego zamieszkałych było 9174. Ilość mieszkań zamieszkałych stale to 9011, co stanowi 96,1% ogółu. Liczba budynków wynosiła 1864. Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność gminy stanowią 2899 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 142290m².

Poniższe wykresy przedstawiają strukturę własności mieszkań i budynków znajdujących się na terenie Miasta Żagań.

Struktura własnościowa mieszkań

Struktura własnościowa budynków

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002r.

Z wykresów wynika, że gmina jest właścicielem 14,1% budynków mieszkalnych i 15,3% mieszkań znajdujących się na terenie miasta Żagań.

Poniższa tabela przedstawia ilość mieszkań zamieszkałych wg okresu budowy budynku

Okres budowy budynku	Liczba mieszkań ogółem	Odsetek	Liczba mieszkań, których właścicielem jest gmina	Odsetek
Przed 1918 rokiem	1384	14,9%	1009	37,5%
1918-1944	2249	24,2%	946	33,5%
1945-1970	1381	14,9%	592	20,9%
1971-1978	1101	11,8%	123	4,3%
1979-1988	1995	21,5%	30	1,1%
1989-2002	959	10,3%	68	2,4%
2001-2002	123	1,3%	0	0,0%
Nie ustalono	105	1,1%	60	2,1%

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002r.

W mieście Żagań zauważa się znaczny odsetek budynków mieszkalnych wybudowanych w okresie przedwojennym. Budynki te z racji swojego wieku są zdegradowane, mają przestarzałą infrastrukturę techniczną i wymagają remontów. Również okres lat osiemdziesiątych charakteryzuje się znacznym przyrostem ilości budynków mieszkalnych lecz ich konstrukcja, wykonanie oraz niskiej jakości materiały użyte do budowy powodują, iż budynki te wymagają wysokich nakładów finansowych zarówno w utrzymanie (niska izolacyjność cieplna) jak i remonty (niekiedy również ingerujące w konstrukcję budynku a co za tym idzie bardzo kosztowne). Wyraźny jest również zastój w budownictwie mieszkaniowym w latach dziewięćdziesiątych XX w. spowodowany m.in. znacząco zmniejszonym popytem na mieszkania spowodowanym przejściem roli spółdzielni mieszkaniowych przez prywatnych inwestorów oraz znaczny wzrost cen mieszkań który obserwujemy do chwili obecnej.

Poniższa tabela przedstawia wyposażenie w urządzenia techniczno-sanitarne mieszkań zamieszkałych.

Wyszczególnienie	Ilość mieszkań	Odsetek
Wodociąg	9086	99%
Ustęp splukiwany	8156	89%
Łazienka	7890	86%
Centralne ogrzewanie	7284	79%
Gaz sieciowy	8190	89%

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002r.

Powyższe dane świadczą o dosyć wysokim stopniu wyposażenia mieszkań w podstawowe media komunalne lecz w połączeniu z procentowymi danymi dotyczącymi lat budowy budynków w Mieście należy stwierdzić, że instalacje te są przestarzałe i konieczna jest ich modernizacja.

7. Infrastruktura techniczna

Miasto generalnie jest dobrze wyposażone w infrastrukturę komunalną. Na obszarze najintensywniejszej urbanizacji, gdzie mieszka 80% mieszkańców uzbrojenie jest praktycznie kompletne (jedyną słabością jest kanalizacja ogólnospławna). Pewne braki występują w niektórych dzielnicach peryferyjnych: Kolonia Laski, Moczyń, Osiedle Łąkowa. Na obszarach Śródmieścia sieci uzbrojenia prowadzone są w pasach drogowych, stanowiących korytarze infrastrukturalne, co tworzy uporządkowany układ uzbrojenia i ułatwia dogęszczanie i przekształcanie tych obszarów. Na terenie Wysoczyzny Zachodniej (osiedla XXX-lecia, rejon ulicy Konopnickiej) sieci uzbrojenia nie są konsekwentnie prowadzone w wyznaczonych korytarzach infrastrukturalnych, co powoduje trudności w uzupełnianiu zabudowy i przekształcaniu układu urbanistycznego, gdyż każdorazowo pociąga to za sobą koszty przełożenia sieci. Sieć kanalizacji wymaga realizacji odcinków łączących istniejącą strukturę oraz działań modernizacyjnych i remontowych ze względu na zły stan odcinków sieci, w szczególności budowanych w okresie powojennym.

Zaopatrzenie w wodę

Miasto zaopatrywane jest w wodę z wodociągu komunalnego. Jakość wody jest dobra, 95% ludności korzysta z wodociągu. Według danych statystycznych na 2004 rok długość sieci wodociągowej wynosi 84,3 km. Układ wodociągowy jest dwustrefowy, wyższe partie miasta zasilane są przez hydrofornie.

Odprowadzanie ścieków sanitarnych i przemysłowych

Miasto Żagań odprowadza ścieki sanitarne i wody deszczowe za pomocą ogólnospławnego systemu kanalizacji do oczyszczalni ścieków.

Sieć kanalizacyjna ma długość łączną 74 km w tym 62 km sieci głównej i 12 km przyłączy deszczowych i sanitarnych.

Ogólna długość sieci ogólnospławnej wynosi 61,56 km. Na sieci znajdują się zrzuty przelewowe do rzeki Bóbr.

Z usług kanalizacyjnych korzysta 86% mieszkańców miasta.

W Żaganiu od 1 stycznia 1999r. działa oczyszczalnia ścieków, której właścicielem jest Spółka Wodno-Ściekowa „Bóbr”.

Zaopatrzenie w gaz

Miasto Żagań zaopatrywane jest w gaz ziemny zaazotowany z systemu krajowego. Źródłem gazu jest gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 250 Żukowice – Żary, od którego poprowadzone jest odgałęzienie Dn 200 do Żagania.

Sieć gazowa średniego ciśnienia i niskiego ciśnienia obejmuje ponad 90% mieszkańców miasta.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie miasta funkcjonują następujące źródła zaopatrzenia w ciepło:

- Kotłownia rejonowa przy ul Konopnickiej 18A, moc cieplna $Q=29,0\text{MW}$, paliwem jest miał węglowy,
- Kotłownia osiedlowa przy ul. Szprotawskiej 43, moc cieplna $Q=7,5\text{MW}$, paliwem jest miał węglowy,
- Lokalne kotłownie gazowe, eksploatowane przez Zakład Gospodarki Ciepłej,
- Lokalne kotłownie stanowiące własność innych podmiotów i osób prawnych.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Zasilanie w energię elektryczną odbiorców na terenie miasta jest obecnie poprawne, istnieje rezerwa mocy oraz możliwość powiększenia. Głównym źródłem zasilania w energię elektryczną miasta jest stacja elektroenergetyczna 110/10 kV w Żaganiu. Maksymalny pobór mocy ze stacji elektroenergetycznej 110/20kV w Żaganiu wynosi 11,5 MW, w tym 8,5 MW stanowi pobór przez odbiorców na terenie miasta Żagań i jest zaspokojony przez istniejące urządzenia energetyczne.

Potrzeby w zakresie zaopatrzenia miasta w energię obejmują:

- budowę nowych stacji transformatorowych w niektórych rejonach miasta, gdzie spadki napięcia u odbiorców są zbyt duże,
- kablowanie napowietrznych linii energetycznych w rejonie Starego Miasta,
- rozbudowę sieci 20kV (budowę nowych stacji transformatorowych 20/0,4 kV i odcinków linii napowietrznych i kablowych 20 kV),
- budowę nowej rozdzielni sieciowej 20 kV w prawobrzeżnej części miasta, które zastąpi wyeksploatowaną starą rozdzielnię sieciową 20 kV przy ul. Nowogródzkiej.

Elektroenergetyka nie stanowi decydującej bariery w rozwoju miasta, nie mniej lokalizacja nowych odbiorców związana będzie z inwestycjami w sieci elektroenergetycznej miasta.

Transport i komunikacja

Powiązania drogowe

Drogowe powiązania Żagania z regionem tworzą:

- droga krajowa nr 12 – gr. Państwa Łęknica – Trzebiel- Żary – Żagań – Szprotawa – gr. województwa,
 - droga wojewódzka nr 295 – Nowogród Bobrzański – Żagań,
 - droga wojewódzka nr 296 – Kożuchów – Żagań – Łowa – gr. województwa
- Przejście graniczne w Olszynie oddalone jest o 50 km.

W odległości około 15 km na południowy zachód od Żagania, przed Łową Żagańską, przebiega droga krajowa nr 18 łącząca przejście graniczne w Olszynie z układem drogowym Dolnego Śląska. Droga ta znajduje się w korytarzu drogowym Berlin–Wrocław, pokrywającym się z projektowanym przebiegiem autostrady A 12.

Drogi krajowe są drogami dwukierunkowymi. Standard dróg należy określić jako średni, a lokalnie zły z uwagi na stan nawierzchni.

Powiązania kolejowe

Kolejowe powiązania Żagania tworzą:

- linia pierwszorzędna nr 14 – Łódź – Głogów – Żagań – Żary – Tuplice – Forst – Cottbus (Niemcy); linia prowadzi ruch pasażerski i towarowy. Z uwagi na deficyt rozważane jest zawieszenie przewozów,
- linia pierwszorzędna nr 273 – Wrocław – Żagań – Guben (Niemcy); linia o dobrych parametrach technicznych, obecnie na odcinku Wrocław – Żagań linia prowadzi ruch towarowy i pasażerski, a od Żagania w kierunku Guben tylko niewielki ruch towarowy,
- linia pierwszorzędna Żagań – Jankowa Żagańska
- linia pierwszorzędna Żagań – Kożuchów – Nowa Sól; obecnie linia ta jest nieprzejezdna z uwagi na zły stan mostu na Bobrze,
- linia drugorzędna Żagań – Zebrzydowice – Lwówek Śląski – Jelenia Góra; w przeszłości linia obsługiwała tereny wojskowe, obecnie nieczynna i częściowo zdemontowana.

W przeszłości Żagań stanowił ważny węzeł kolejowy. Przed II wojną światową, linia Wrocław – Berlin posiadała najwyższą prędkość, bo 160 km/h.

Ruch drogowy

Do najbardziej obciążonych ruchem samochodowym elementów sieci ulicznej należy odcinek drogi krajowej nr 12 od ul. Świerczewskiego do ul. Żarskiej. Obecnie ruch w dobie wynosi około 20.000 pojazdów, a w godzinie szczytu popołudniowego 2500 pojazdów na godzinę. Na ulicach wylotowych w ciągu dróg wojewódzkich ruch dobowy wynosi ponad 4000 pojazdów.

Analizy ruchu wskazują, że w godzinie szczytu popołudniowego skrzyżowania na śródmiejskim odcinku drogi krajowej funkcjonują bez rezerw przepustowości. Sytuacja może ulec zmianie po otwarciu obwodnicy.

Komunikacja zbiorowa

Na obszarze miasta funkcjonuje komunikacja autobusowa – MZK Żagań, która obejmuje swoimi usługami obszar o łącznej powierzchni 77093ha. MZK Żagań obsługuje nie tylko miasto Żagań, ale także Żary i liczne miejscowości zlokalizowane wokół Żarów i Żagania. Niemal cały obszar miasta znajduje się w strefie dojścia pieszego do przystanków nie większej niż 300m. Najlepiej obsłużone są rejony położone wzdłuż ulic: Rynek, II Armii WP, Konopnickiej, Plac Słowiański, Szprotawska, Żaganny, Żarska (9–10 linii autobusowych). MZK dysponuje 28 autobusami, obsługuje 23 linie komunikacyjne.

Funkcjonujące dodatkowo na terenie miasta PKP oraz PKS realizują połączenia z większymi ośrodkami w kraju i za granicą.

Stan dróg

dróg złych 60,1% w tym dróg gruntowych 29%

średnich 30,1 %

dobrych 9,8 %

Telefonia

100% miasta ma dostęp do szybkiego Internetu.

Obecnie nie obserwuje się przeszkód w lokalizowaniu nowych inwestycji związanych z telefonią.

Gospodarka odpadami

Odpady składowane są na wysypisku urządzonym na gruntach wsi Chrobrów gm. Żagań w odległości ok. 4,5km. od granicy miasta w kierunku południowo-wschodnim.

Eksploatacją wysypiska zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania i Robót Drogowych sp. z o.o. w Żaganiu. Składowisko zostało oddane do użytku w 1995r. Na składowisko przyjmowane są odpady komunalne oraz inne niż niebezpieczne powstałe w procesie unieszkodliwiania. Na składowisku prowadzona jest selekcja odpadów bezpośrednio na kwaterze. Surowce miękkie są prasowane.

Pojemność obecnie eksploatowanych kwater pozwala na dalszą eksploatację do 2005r. Po tym okresie musi zostać przeprowadzona rekultywacja.

W świetle obowiązujących przepisów wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego, a więc istnieje potrzeba podjęcia działań dostosowawczych. W ramach działań dostosowawczych konieczne jest wykonanie „łapaczy” zapobiegających rozwiewaniu odpadów.

W celu rozwiązania problemów gospodarki odpadami gminy powiatu Żagańskiego i Żarskiego utworzyły Łużycki Związek Gmin.

Zadaniem Łużyckiego Związku Gmin jest:

- stworzenie systemu zbiórki odpadów wraz z jego monitoringiem,
- prowadzenie ponad regionalnego systemu gospodarki odpadami opartego na Regionalnych Zakładach Unieszkodliwiania Odpadów (ZUO),
- zapobieganie powstawaniu i ograniczaniu ilości oraz uciążliwości odpadów poprzez wdrożenie systemu selektywnej zbiórki ukierunkowanej na pozyskanie surowców wtórnych,
- wdrażanie programu budowy małych kompostowni odpadów zielonych,
- kampania edukacyjno – promocyjna.

Plany Łużyckiego Związku Gmin obejmują budowę ZUO we wsi Marszów w pow. Żarskim (5 km od Żar w stronę Żagania) Termin uruchomienia ZUO Marszów określono na 2007r. Do czasu uruchomienia Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Marszowie, po wyczerpaniu pojemności obecnego składowiska należy doposażyć MPOiRD sp. z o.o. w sprzęt mechaniczny konieczny do zbierania i transportu odpadów na wysypisko zlokalizowane w pobliskich miejscowościach.

8. Stan zabezpieczenia przed pożarem i powodzią na terenie Miasta

Miasto Żagań należy do miast o jednym z wyższych wskaźników palności w województwie. Decydujący na to wpływ ma obszar zalesienia i struktura występujących drzewostanów. Największe zagrożenie pożarowe stanowi kompleks „Żagań”, a szczególnie poligon wojskowy obejmujący zasięg 9294 ha. Pożary obszarów leśnych związane są z rozwojem turystyki, zwłaszcza penetracją lasów przez osoby zbierające runo leśne.

Pozostałe grupy pożarów to pożary związane z wypalaniem przez rolników traw, pożary obiektów mieszkalnych zwłaszcza zasiedlonych przez osoby starsze lub pochodzące z marginesu społecznego.

Istotnym elementem stwarzającym zagrożenie pożarem jest w mieście znaczna liczba starych obiektów przemysłowych, nierzadko zabytkowych, które posiadają zaniżoną klasę odporności ogniowej. Ilość pożarów w przemyśle jest niewielka, ale rosnąca.

Potencjalne zagrożenie pożarem w obiektach użyteczności publicznej stwarzają nagminnie stosowane łatwozapalne okładziny ścian, sufitów i podłóg zwłaszcza

na drogach ewakuacyjnych. Zagrożenie to potęguje brak wyposażenia w podstawowe urządzenia ostrzegawcze i oświetlenie awaryjne.

Miasto Żagań narażone jest również na klęski powodziowe, które mogą być spowodowane przez rzekę Bóbr i Czarna. Największe klęski powodziowe odnotowano w 1958, 1977, 1981, 1997.

9. Gospodarka

Obecnie na terenie Żagania zarejestrowanych jest około 2 tys. podmiotów gospodarczych, a ponad 70 funkcjonuje jako spółki prawa handlowego.

Liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w gminie miejskiej Żagań przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	2001	2002	2003
Liczba podmiotów gospodarczych w tym:	2687	2766	2968
Sektor publiczny	122	127	229
Sektor prywatny	2565	2639	2739

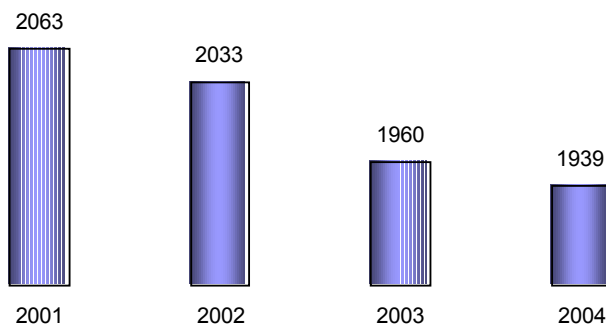
Źródło: Dane GUS

Blisko 92% podmiotów gospodarczych reprezentuje sektor prywatny, a 8% podmiotów to podmioty sektora publicznego.

W 2003r. liczba podmiotów gospodarczych skupionych w sektorze prywatnym jest równa 2739 jednostek, natomiast liczba podmiotów sektora publicznego jest znacznie mniejsza i kształtuje się na poziomie 229 jednostek.

W latach 2001–2003 zauważyć można przyrost liczby podmiotów gospodarczych zarówno w sektorze prywatnym jak i publicznym. W badanych latach obserwujemy przyrost liczby podmiotów gospodarczych o 10,5% (w stosunku do roku 2001).

Liczba podmiotów w mieście Żagań w latach 2001–2004 przedstawia się następująco:

W latach 2001–2004 zaobserwować można spadek liczby podmiotów gospodarczych w mieście.

Przez kilka kolejnych lat sytuacja miasta Żagań, należała do bardzo trudnych. W mieście od 2000r. kolejno upadały znaczące przedsiębiorstwa. Miasto podjęło szereg działań mających na celu zmianę tego stanu rzeczy. Między innymi Rada Miasta podjęła uchwałę o okresowym zwolnieniu z podatków firmy „BOP Polska”, od 2000 r firma zwiększyła zatrudnienie o 200 osób.

W ostatnich latach największy wzrost zatrudnienia nastąpił w branży tekstylnej, głównie za sprawą firmy „BOP Polska”.

Najwięcej zarejestrowanych jest firm handlowych i transportowych, wykazują one jednak największe fluktuacje. W 2005 roku zarejestrowanych było lub zarejestrowano 2045 firm handlowych i wykreślono 1206. Nastąpił również znaczny spadek działalności gospodarczych dotyczących gastronomii, w 2005 roku zarejestrowanych było lub zarejestrowano 180 przedsiębiorców, wykreślono 126. Obserwuje się natomiast stabilny wzrost podmiotów świadczących usługi, zwłaszcza fryzjerskie, medyczne, samochodowe, porządkowe oraz ubezpieczeniowe.

W roku 2003 powstały dwie nowe spółki „Żagań Kontenery” oraz „Coldtechnika”. Jednocześnie Spółka „Coldtechnika” nabyła w wyniku przetargu jeden z największych, będących w upadłości, zakładów w mieście P.P. „Zamex” (bez bazy magazynowej) i zatrudniła 38 osób. Spółka „Żagań Kontenery” jest spółką nową z kapitałem zagranicznym zatrudniającą na dzień 30 kwietnia 2004r. 16 osób. Firma planuje kupić dodatkowe powierzchnie pod budowę nowej hali, co według właścicieli zaowocuje zwiększeniem zatrudnienia i obrotów firmy.

W 2003r. przeprowadzono inwestycje w spółce „BOB Polska”. W 2004r. dokonano sprzedaży kolejnej spółki „POLTOPS” będącej w upadłości. Obecnie nowy inwestor uruchamia produkcję i sprzedaż wyrobów w oparciu o funkcjonujący rynek zbytu.

Obecnie istotnym dla rozwoju gospodarki w mieście jest w szczególności przemysł włókienniczy i handel. Do głównych podmiotów gospodarczych na terenie gminy zalicza się następujące przedsiębiorstwa:

- Fabryka Wyrobów Wełnianych „POLTOPS”,
- Zakład „Sunset Textile”,
- „BOB Polska”,
- Przedsiębiorstwo Budowlano–Montażowe „MODERNBUD–4”,
- Przedsiębiorstwo Produkcji Materiałów Budowlanych „MODERNBUD–2”,
- Przedsiębiorstwo Sprzętowo–Transportowe „MODERNBUD–1”,
- Zakład Wielobranżowy „GALWANIZERIA”,
- Producent okien „ECOTEX”,
- Producent zabawek pluszowych „BARTEX”.

W układzie sekcji EKD najwięcej podmiotów gospodarczych w latach 2001–2003 skupionych było wokół następujących typów działalności:

Sekcje EKD	2001	2002	2003
A Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	32	34	34
B Rybołówstwo i rybactwo	1	1	1
D Działalność produkcyjna	221	219	224
E Zaopatrywanie w energię, gaz i wodę	2	1	1
F Budownictwo	242	239	246
G Handel i naprawy	1097	1125	1143
H Hotele i restauracje	109	109	112
I Transport i łączność	202	208	204
J Pośrednictwo finansowe	80	87	84
K Obsługa nieruchomości, usługi finansowe	368	386	529
L Administracja	18	19	18
M Edukacja	37	41	56
N Ochrona zdrowia	114	120	137
O pozostałe usługi	164	177	179
Ogółem	2687	2766	2968

W powyższych sekcjach EKD w 2003r. funkcjonowało ponad 2969 podmiotów gospodarczych, z czego najwięcej jest w sekcji handel i naprawy. Sekcja ta stanowi 38,51% ogółu podmiotów w Żaganiu. Należy jednak stwierdzić, że sekcję tą stanowią firmy które na ogół zatrudniają niewielką liczbę osób. Ich duża ilość powoduje, że zapewnia firmy z tego sektora zapewniają pracę dużej grupie społecznej.

Najwięcej miejsc pracy tworzą sekcje:

- handel i naprawy,
- obsługa nieruchomości i usługi finansowe,
- budownictwo,
- działalność produkcyjna.

Wciąż jednak głównym pracodawcą w Żaganiu jest Wojsko Polskie oraz administracja.

Ponadto Żagań zaliczany jest w Polsce do najatrakcyjniejszych miast dla inwestorów w klasie A (do 30 tys. Mieszkańców). Miastem interesuje się coraz więcej inwestorów, którzy ze względu na bliską odległość od granicy (50 km od Żagania) upatrują ten teren jako atrakcyjny gospodarczo. Na terenie Żagania rozpoczęły działalność inwestycyjną firmy z udziałem kapitału zagranicznego m.in. Michael Bob (Niemcy) w Żaganiu, „Computers Repair Center” (Francja) i „Castellum – Poland” (Luksemburg w Tomaszowie (5 km od Żagania), VP Polska Sp. z o.o. w Żaganiu (Niemcy), Żagań – Kontenery Sp. z o.o. (Francja).

Miasto z pozycji 135 przesunęło się w ciągu roku na pozycję 26 w rankingu gmin przyjaznych inwestycjom. Pojawiła się koncepcja powołania Żagańskiej Strefy Przemysłowej zlokalizowanej przy ul. Bolesława Chrobrego w Żaganiu, która może być przedmiotem jeszcze większego zainteresowania inwestorów zewnętrznych. W celu zrealizowania koncepcji konieczne jest kompleksowe uzbrojenie terenu, łącznie z budową drogi umożliwiającej dostęp do budowanej obwodnicy. Poczyniono wstępne działania w celu pozyskania terenów położonych przy ulicy Kożuchowskiej będących własnością Agencji Nieruchomości Rolnych.

10. Strefa społeczna

10.1. Struktura demograficzna

W 2002r. (*Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002r.*) liczba mieszkańców w mieście Żagań wynosiła 26781 osób. Wśród mieszkańców miasta przeważają kobiety. W 2002r. liczba kobiet wynosiła 13966 osób, co stanowi 52% populacji, mężczyźni stanowili 48% populacji (12815 osób). Współczynnik feminizacji w 2002r. kształtował się na poziomie 109, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypada 109 kobiet. Gęstość zaludnienia w 2002r. wynosiła 670 osób na 1km². W roku 2003 na terenie miasta Żagania zarejestrowano 238 urodzeń i 241 zgonów, co świadczy o ujemnym przyroście naturalnym. Strukturę wiekową ludności przedstawia poniższa tabela

W wieku przedprodukcyjnym (0–17lat)	W wieku produkcyjnym		W wieku poprodukcyjnym	W wieku ekonomicznym nieustalonym
	mobilnym (18–44 lat)	niemobilnym M(45–64) K(45–59)		
6021	10772	6292	3678	18

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002r.

Z tabeli wynika, że najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym mobilnym. Ogółem liczba osób w wieku produkcyjnym wynosi 17064.

Porównanie struktury wiekowej ludności w latach 2002–2004

	2002r.	2003r.	2004r.
Przedprodukcyjny	6021	5548	5322
Produkcyjny	17064	17453	17631
Poprodukcyjny	3678	3692	3712

Źródło: Dane GUS

Zauważyć należy, że liczba osób w wieku przedprodukcyjnym maleje, natomiast wzrasta liczba osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Poniższa tabela przedstawia strukturę ludności wg płci i wieku

Wiek	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	Ilość osób	%	Ilość osób	%	Ilość osób	%
0-4	1243	4,6	655	5,1	588	4,2
5-9	1494	5,6	738	5,8	756	5,4
10-14	1853	6,9	946	7,4	907	6,5
15-19	2494	9,3	1262	9,8	1232	8,8
20-24	2212	8,3	1114	8,7	1098	7,9
25-29	1955	7,3	1035	8,1	920	6,6
30-34	1524	5,7	770	6,0	754	5,4
35-39	1662	6,2	794	6,2	868	6,2
40-44	2356	8,8	1102	8,6	1254	9,0
45-49	2607	9,7	1284	10,0	1323	9,5
50-54	2199	8,2	1075	8,4	1124	8,0
55-59	1076	4,0	502	3,9	574	4,1
60-64	1036	3,9	410	3,2	626	4,5
65-69	1117	4,2	438	3,4	279	4,9
70-74	929	3,5	344	2,7	585	4,2
75-79	618	2,3	210	1,6	408	2,9
80-84	251	0,9	85	0,7	166	1,2
85 i więcej	137	0,5	35	0,3	102	0,7
W wieku nieustalonym	18	0,1	16	0,1	2	0,0001
Ogółem	26781	100	12815	100	13966	100

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002r.

Najwyższy odsetek populacji jest w przedziale wieku od 45-49 lat (stanowi 9,7% populacji) natomiast osoby w wieku najmłodszym stanowią bardzo niski odsetek. Z danych tych wynika, że społeczeństwo się starzeje. Sytuacja taka negatywnie wpływa na rozwój gospodarki gminy.

Poniższa tabela przedstawia prognozę ludności na lata 2005-2030 dla Powiatu Żagańskiego

2005	2010	2015	2020	2025	2030
82,6 tys.	81,9 tys.	81,3 tys.	80,7 tys.	79,7 tys.	78,3 tys.

10.2. Bezrobocie

W roku 2001 w Żaganiu zarejestrowanych było ogółem 3464 bezrobotnych, w tym 1747 kobiet (ponad 50%) a 1714 osób poszukiwało pracy ponad 12 miesięcy (ponad 49%).

Liczbę bezrobotnych wg okresu poszukiwania pracy przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	Ogółem	Według okresu poszukiwania pracy			
		Do 3 miesięcy	4-12	13 i więcej	nieustalony
Ogółem	3464	367	1354	1714	29
Mężczyźni	1747	196	772	767	12
Kobiety	1717	171	582	947	17

Wśród liczby bezrobotnych w gminie największą grupę tworzą osoby poszukujące pracy powyżej 13 miesięcy, ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem stanowi 49,48%. W grupie osób poszukujących pracy ponad 13 miesięcy zdecydowaną większość stanowią kobiety. Udział kobiet w powyższej grupie jest równy 55,25%.

Obecnie (stan na 30.06.2005r.) liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Żagań wynosi 2495 osób, w tym 1405 kobiet. Prawo do zasiłku posiadają 404 osoby, w tym 192 kobiety. Odsetek bezrobocia wynosi: 13,65%. Obserwuję się więc tendencje spadkowe, co jest zjawiskiem bardzo korzystnym.

Poniższa tabela przedstawia strukturę bezrobotnych według wykształcenia

Wykształcenie	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Osoby	83	674	177	927	634
W tym kobiety	55	450	139	426	335

Aktywność ekonomiczna ludności miasta Żagań w roku 2002 przedstawiała się w sposób następujący

Ogółem	Aktywni zawodowo		Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
	Pracujący	Bezrobotni					
22191 100%	8180 36,86%	3464 15,61%	10020 45,15%	527 2,37%	53,7%	7,8%	29,7%

W 2002r. w mieście Żagań współczynnik aktywności zawodowej, czyli udział osób aktywnych zawodowo (tj. pracujących i bezrobotnych) w liczbie ludności ogółem oraz danej grupy wynosił 53,7%. Natomiast w badanym okresie wskaźnik zatrudnienia kształtował się na poziomie 37,8%, a stopa bezrobocia - 29,7%.

10.3. Opieka Zdrowotna

Podstawową opiekę zdrowotną w Żaganiu zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki zdrowotnej zlokalizowany przy ul. Żelaznej 1, z następującymi oddziałami:

- Pogotowie ratunkowe,
- Oddział wewnętrzny,
- Oddział pulmonologii,
- Oddział chirurgii,
- Oddział położniczy,
- Oddział ginekologii,
- Oddział noworodków,
- Oddział intensywnej terapii opieki medycznej,
- Oddział dziecięcy.

Ponadto na terenie miasta usługi z zakresu opieki zdrowotnej świadczą:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Kormed”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Onkomed”,
- Zakład Rehabilitacyjny „Reh-Med.”,
- Lekarz rodzinny „Kowalskii Bodnar”,
- Przychodnia „Sana”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Alfa”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mandragora”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Medycyny Pracy,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mon-Med”,
- Gabinety Lekarskie,
- „Rol-Med” Serwis Medyczny,
- Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa.

10.4. Opieka Społeczna

Na terenie miasta Żagań działa Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany przy ul. Pstrowskiego 3, który realizuje zadania wynikające z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- programu dotyczącego wyprawki szkolnej, przeznaczonego dla dzieci rozpoczynających naukę szkolną.

W strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Centrum Usług Opiekuńczych, które obejmuje swym działaniem Dom Dziennego Pobytu, Sekcję Usług Opiekuńczych i stołówkę. Centrum Usług Opiekuńczych świadczy szereg usług dla podopiecznych OPS oraz mieszkańców Żagania.

Powody przyznania pomocy w 2004r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób lub rodzin
Ubóstwo	912
Bezdomność	13
Potrzeba ochrony macierzyństwa	29
Bezrobocie	745
Niepełnosprawność	394
Długotrwała choroba	232
Bezradność w sprawach opiekuńczych	323
Alkoholizm	69
Narkomania	7
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	24

Źródło: Strategia rozwiązywania problemów społecznych w mieście Żagań

OPS w Żaganiu jest jednostką organizacyjną realizującą zadania pomocy społecznej mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zasiłki wypłacane w ramach zadań zleconych:

- Zasiłki stałe,
- Zasiłki stałe wyrównawcze,
- Gwarantowane zasiłki okresowe,
- Zasiłki macierzyńskie,
- Zasiłki okresowe do 04.2004r.,
- Specjalne zasiłki okresowe,
- Składki emerytalno – rentowe,
- Składki zdrowotne,
- Zasiłki rodzinne,
- Zasiłki pielęgnacyjne.

Zasiłki wypłacane w ramach zadań własnych:

- Posiłki jednodaniowe,
- Zasiłki celowe,
- Zasiłki specjalne celowe,

- Przedszkola i internaty,
- Obiady w szkole,
- Opał,
- Pogrzeby,
- Środki czystości,
- Schronienie,
- Opłata za domy pomocy społecznej,
- Obiady dwudaniowe dla pensjonariuszy DDP,
- Zasiłki okresowe po 30.04.2004r.

Jednym z najistotniejszych zadań realizowanych w OPS jest świadczenie usług w formie pracy socjalnej, rozumianej jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. W roku 2004 z tej formy pomocy skorzystało 796 żagańskich rodzin, co stanowi 68,7% ogółu korzystających z pomocy. Działalność pracowników socjalnych ukierunkowana jest w szczególności na osoby samotne, chore, niepełnosprawne, rodziny niepełne, wielodzietne. Dla rozwiązywania problemów socjalnych klientów OPS współpracuje z licznymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Żagania. Do najważniejszych partnerów OPS należą:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żaganiu,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Żaganiu,
- kuratorzy sądowi,
- pedagodzy szkolni,
- lekarze rodzinni,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Żaganiu,
- Urząd Miasta w Żaganiu,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Żaganiu,
- Polski Czerwony Krzyż w Żaganiu,
- Dom Samotnej Matki w Żaganiu.

Celem Domu Dziennego Pobytu jest zapewnienie osobom w wieku emerytalnym lub o zmniejszonej sprawności psycho – fizycznej, przebywającym w złych warunkach mieszkaniowych oraz mających złe stosunki rodzinne, pomocy i udziału w aktywnych formach współżycia dnia codziennego. Przedmiotem działalności DDP jest udzielanie świadczeń w zakresie:

- zaspokajania potrzeb towarzyskich i kulturalnych,

- organizowanie zajęć w ramach terapii zajęciowej,
- zapewnienie posiłku dwudaniowego,
- zapewnienie opieki pielęgniarstwa,
- umożliwienie podopiecznym korzystania z urządzeń podnoszących sprawność fizyczną.

Podejmuje się również szereg innych czynności w celu uatrakcyjnienia czasu spędzanego w świetlicy np.: muzykoterapia, zajęcia plastyczne, zajęcia aktywizujące (pieczenie ciast, wykonywanie sałatek, deserów, udział w spacerach, sadzenie kwiatów, plewienie rabat, wycieczki), prelekcje prozdrowotne, wykonywanie masażu ciała, letnie grillowanie.

W ramach Sekcji Usług Opiekuńczych sprawowane są usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Z usług opiekuńczych w 2004r. korzystało ogółem 40 osób, w tym 1 osoba, której świadczone usługi opiekuńcze i specjalistyczne oraz 1 osoba, która korzystała wyłącznie z usług specjalistycznych.

Stołówka działająca w Ośrodku Pomocy Społecznej w Żaganiu zajmuje się sporządzaniem posiłków jedno- i dwudaniowych dla podopiecznych OPS. W 2004r. w stołówce przygotowano 66281 posiłków jednodaniowych oraz 5587 posiłków dwudaniowych. Corocznie w stołówce ośrodka przygotowują jest również poczęstunek dla osób uczestniczących w „Wigilii dla Samotnych”. W 2004r. przygotowano poczęstunek dla 170 osób.

Centrum Usług Opiekuńczych oferuje swoim pensjonariuszom i klientom możliwość korzystania z przedmiotów i urządzeń służących utrzymaniu higieny osobistej. Istnieje możliwość kąpieli w wannie lub pod natryskiem. Korzystającym z kąpieli OPS zapewnia ręcznik, mydło i szampon. Istnieje również możliwość prania odzieży i pościeli z prasowaniem i krochmaleniem. Z powyższej usługi w 2004r. skorzystały 322 osoby.

Centrum Usług Opiekuńczych przekazuje również bezpłatnie klientom OPS odzież używaną otrzymaną od mieszkańców miasta, pośredniczy w przekazywaniu mebli, łóżeczek dziecięcych, wózków dziecięcych, wózków inwalidzkich, kul łokciowych.

10.5. Oświata i wychowanie

Na terenie miasta funkcjonują 3 szkoły ponadgimnazjalne, 2 gimnazja, 6 szkół podstawowych. Poniższa tabela przedstawia ogólne dane o zapełnieniu publicznych szkół na terenie miasta Żagań wg stanu na rok 2003/2004

Nazwa jednostki oświatowej	Liczba etatów pedagogicznych	Liczba uczniów
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1	30,42	331
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2	29	332
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3	13,66	125
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4	9	115
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5	35	443
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 7	43	602
Publiczne Gimnazjum Nr 1	35,26	508
Publiczne Gimnazjum Nr 2	44,39	688
Zespół Szkół Ogólnokształcących	35	594
Zespół Szkół Tekstylno-Handlowych	59	922
Zespół Szkół Mechanicznych	58	879

Poza wyżej wymienionymi jednostkami oświatowymi działają również na terenie miasta następujące ośrodki oświatowe:

- Samorządowa Szkoła Muzyczna II stopnia,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia,
- Społeczne Ognisko Artystyczne,
- Miejskie przedszkola,
- Liceum Społeczne,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy,
- Centrum Edukacji Dorosłych,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Biblioteka Pedagogiczna.

Po zakończeniu edukacji na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej istnieje możliwość kontynuacji nauki na Uniwersytecie Zielonogórskim (50km) oraz w Łużyckiej Wyższej Szkole Humanistycznej w Żarach (15 km). Dorośli mają możliwość dokończenia się w ramach zajęć organizowanych przez Centrum Edukacji Dorosłych.

10.6. Kultura i sport

Na terenie miasta działa wiele placówek kultury, klubów, towarzystw, bibliotek, muzeum. Rozpowszechnianiem kultury i sportu na terenie Żagania zajmuje się

przede wszystkim Szkoła Muzyczna, Żagański Pałac Kultury oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Działająca od ponad 27 lat Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia oraz od 11 lat Samorządowa Szkoła Muzyczna II stopnia prowadzi działalność koncertową, stanowi muzyczne centrum regionu.

W Żagańskim Pałacu Kultury działają kółka zainteresowań i sekcje zrzeszające dzieci, młodzież i dorosłych. Jest to miejsce, w którym odbywa się większość imprez artystycznych i wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadregionalnym i ogólnopolskim np.: Ogólnopolski Turniej Pianistyczny, Ogólnopolski Konkurs Recytatorski, Ogólnopolskie Spotkania Taneczne, Letnia Akademia Muzyczna, Międzynarodowe Forum Muzyczne, spektakle Teatru Lubuskiego.

Od kilku lat w Żaganiu organizowane są Jarmarki Michała. Impreza obchodzona w formie dni regionalnych Żagania, o charakterze kulturalno-handlowym, skupia dziesiątki tysięcy mieszkańców Żagania oraz wielu turystów z innych stron Polski.

W Żaganiu działa Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz dwa kluby sportowe: MKS „Czarni Żagań” oraz WKS „Sobieski”. W ramach klubów sportowych działają takie sekcje jak:

- Sekcja piłki nożnej,
- Sekcja piłki siatkowej,
- Sekcja tenisa ziemnego,
- Sekcja różnych stylów walki,
- Sekcja lekkiej atletyki

OSIR dysponuje następującymi obiektami sportowymi:

- Stadion przy ul. Kochanowskiego z kortami tenisowymi, boiskiem do piłki koszykowej, dwiema płytami do rozgrywek piłki nożnej,
- Stadion przy ul. Kurpińskiego pozostający w dyspozycji KS „Czarni Żagań”,
- Basen miejski.

Ośrodek jest organizatorem wszystkich zawodów sportowych w ramach współzawodnictwa dzieci i młodzieży oraz Lubuskich Igrzysk Młodzieży.

Z miasta prowadzi wiele oznakowanych szlaków turystycznych – zarówno rowerowych, jak i pieszych. W ramach Funduszu Małych Projektów Euroregionalnych w 2004r. wytyczono i oznakowano 4 ścieżki edukacyjne:

- ścieżkę Wiewiórek, przebiegającą przez Park Miejski,
- ścieżkę Obozów Jenieckich i Cmentarzy Wojennych prowadzącą przez teren Muzeum Martyrologii Alianckich Jeńców Wojennych,
- ścieżkę Dzików i ścieżkę Lisów przebiegające na obrzeżach miasta przez lasy po najciekawszych przyrodniczo i historycznie miejscach.

10.7. Bezpieczeństwo

Ochroną porządku publicznego w mieście Żaganii zajmuje się Policja oraz Straż Miejska.

Z analizy stanu i porządku publicznego na terenie miasta Żaganii sporządzonej przez Komendanta Powiatowej Policji w Żaganii wynika, że w ostatnim półroczu obserwowany jest spadek przestępstw w kategorii rozbojów, przeciwko mieniu i kradzieży samochodów, natomiast odnotowano wzrost przestępstw w kategorii bójek i pobić, kradzieży z włamaniem oraz przestępstw narkotykowych. Są to przestępstwa dokonywane głównie przez ludzi młodych w godzinach wieczorno–nocnych w weekendy. Drugi typ przestępstw to kradzieże infrastruktury na szkodę TPSA i PKP.

Zmniejszenie przestępczości wynika z budowy systemu monitoringu miejskiego we współpracy z samorządem. Rozbudowa systemu monitoringu i jego doposażenie o urządzenia trwale rejestrujące obraz miasta zdaniem Powiatowego Komenda Policji znacznie wpłyną na bezpieczeństwo miasta.

Poniższa tabela przedstawia dane Komendy Powiatowej Policji w Żaganii o przestępczości w latach 2003–2004

Wyszczególnienie		2003	2004
Liczba przestępstw stwierdzonych	Ogółem	1751	1525
	W tym przez nieletnich	35	40
Liczba ustalonych sprawców przestępstw	Ogółem	932	872
	W tym nieletnich	42	40
Liczba zatrzymanych do wytrzeźwienia	Ogółem	433	421
	W tym nieletnich	6	4
Liczba ujawnionych nietrzeźwych kierujących pojazdami	Ogółem	297	286
Liczba przestępstw z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	Ogółem	119	118
	W tym przez nieletnich	3	5

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Żaganii

Z danych tych wynika, że w roku 2004 wzrosła ilość przestępstw dokonywanych przez osoby nieletnie.

Korzystnym zjawiskiem jest wzrost wykrywalności przestępców.

Istotnym czynnikiem kryminogennym, a jednocześnie groźnym zjawiskiem patologii społecznej jest narkomania. Skala tego problemu ciągle wzrasta.

Ilość przestępstw stwierdzonych w tym zakresie dla całego powiatu żagańskiego przedstawia poniższa tabela:

Lata	2000	2001	2002	2003	2004	01.-05. 2005
Przestępstwa stwierdzone	17	65	105	119	118	47
Liczba sprawców	12	36	58	59	64	14

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Żaganiu

Od kilku lat w KPP Żagań odbywają się systematyczne szkolenia policjantów w zakresie zapobiegania narkomani. Pomocnym narzędziem w rozpoznaniu tego zjawiska są testery do wykrywania narkotyków w organizmie. W okresie od stycznia do maja 2005r. policjanci ujawnili aż 19 kierujących samochodami, którzy w czasie jazdy znajdowali się pod wpływem narkotyków.

W ciągu 5 miesięcy 2005r. na drogach Żagania miały miejsce 3 wypadki drogowe i 38 kolizji. W wyniku wypadków 1 osoba poniosła śmierć a 2 osoby zostały ranne. W porównaniu z analogicznym okresem 2004r. nastąpił spadek wypadków drogowych o 40% oraz spadek kolizji drogowych o 48%. Najczęstszą przyczyną wypadków drogowych w Żaganiu jest niedostosowanie prędkości jazdy do warunków ruchu oraz nieprawidłowe przejeżdżanie przez przejścia dla pieszych. Na ocenę stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego mają wpływ również popełnione wykroczenia. W okresie od stycznia do maja 2005r. popełniono ich 136, natomiast w tym samym okresie roku 2004 odnotowano 149 wykroczeń. Najwięcej wykroczeń to kradzież mienia, w szczególności kradzieże z terenu ogródków działkowych.

Straż Miejska pełni funkcje wspomagającą Policję, ściśle z nią współpracując. Według danych Straży Miejskiej głównym źródłem drobnej przestępczości i wykroczeń jest wzrastające bezrobocie oraz pogłębiający się brak opieki nad dziećmi ze strony rodziców. Straż Miejska ujawniła w 2004r. 28 sprawców kradzieży mienia oraz 194 kradzieży urządzeń użyteczności publicznej. Obserwuje się wzrost ilości tego rodzaju wykroczeń tj. kradzieży krater i studzienek ściekowych, przewodów elektrycznych, torów itp. W zakresie utrzymania porządku publicznego Straż Miejska podjęła 1407 interwencji, z czego w miejscach publicznych 1235, domowych 20, inne 70. Ujawniono i ukarano za wykroczenia przeciwko porządkowi publicznemu i bezpieczeństwu

303 osoby. Przeprowadzono 203 interwencje dotyczące spożywania alkoholu w miejscach publicznych, w wyniku których nałożono 75 mandatów karnych na sumę 7370zł. Ujawniono 1095 wykroczeń drogowych zakończonych 901 mandatami.

Istotnym problemem w mieście, doraźnie łagodzonym przez Straż Miejską, jest brak miejskiego schroniska dla zwierząt.

Cenną inicjatywą Straży Miejskiej jest podejmowanie szeregu imprez społeczno-oświatowych o charakterze prewencyjnym, takie jak konkursy zręcznościowe, sportowe imprezy środowiskowe, zawody rowerowe dla młodzieży, turniej wiedzy z zakresu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Wg danych Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu główne przyczyny powstałych pożarów wynikają z braku zachowania elementarnego bezpieczeństwa pożarowego, nieostrożności osób dorosłych i dzieci w posługiwaniu się z ogniem otwartym (w tym zapałkami i papierosami) używanie otwartego ognia, wypalania pozostałości roślinnych i nieużytków, złego stanu instalacji użytkowych oraz wad środków transportu.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie działań ratowniczo-gaśniczych w Żaganiu w latach 1999–2004

Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Pożar	109	117	99	119	215	161
Miejscowe zagrożenie	89	123	128	195	191	158
Alarm fałszywy	4	2	7	9	5	2
Razem	202	242	234	323	411	321

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu

11. Analiza SWOT

Mocne strony

- Istniejące zasoby kulturowe, unikatowe zabytki o dużym autentyzmie, malowniczo położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów o potencjalnym znaczeniu rekreacyjnym i turystycznym.
- Przychylność społeczności lokalnej i pełne zrozumienie dla rewitalizacji miasta.
- Entuzjazm licznych grup społecznych i niezwykle zaangażowanie lokalnych pasjonatów, kolekcjonerów a także zarządców nieruchomości w ratowanie zabytków.
- Wolne parcele w historycznej części miasta przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługi centrotwórcze.

- Liczne opracowania historyczne dotyczące dorobku kulturowego miasta w tym badania architektoniczne, archeologiczne, ogromne zasoby ikonograficzne itp.
- Liczne opracowania koncepcyjne wykonywane na przestrzeni ostatnich 60 lat dotyczące architektury miasta.
- Realizacja pojawiających się inicjatyw społecznych i samorządowych dotyczących ratowania zabytków i ich zagospodarowania oraz wykorzystania ich na cele komercyjne i promocji miasta.
- Położenie Żagania w pobliżu granicy z Niemcami.
- Dobra współpraca z administracją gminną i powiatową oraz większością jednostek administracji rządowej.

Słabe strony

- Zbyt sztywne, ograniczające inwestorów często nie mające pokrycia w badaniach architektonicznych i naukowych zapisy w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Starego Miasta.
- Zbyt sztywne wytyczne konserwatorskie Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze, zmierzają do rekonstrukcji średniowiecznej parcelacji działek.
- Skomplikowana sytuacja prawna własności gruntów, dużo obszarów pozostających we współwłasności. Tworzenie w ramach prywatyzacji parceli po obrysie budynków doprowadziła do degradacji wartości gruntu poprzez odcięcie budynków od ich zaplecza, a odcięte od budynków tereny pozostające we władaniu gminy stały się bezwartościowe.
- Niewystarczające wykorzystanie walorów turystycznych i przyrodniczych.
- Ubóstwo dużej części mieszkańców.
- Wzrastająca ilość przestępstw
- Brak inwestorów i zainteresowania kupnem gruntów i budowaniem obiektów, nawet gruntami położonymi w samym centrum miasta.
- Własność komunalna powierzchni mieszkaniowych – nie posiada zdolności do generowania środków finansowych na remonty i nie może skutecznie uczestniczyć w procesach rewitalizacji (ograniczenie wysokości czynszów, pokrywanie nakładów inwestycyjnych ze środków budżetowych).
- Brak lokalnych inwestorów.
- Małe możliwości terenowe pod inwestycje przemysłowe na obrzeżach miasta.
- Niż demograficzny.
- Emigracja ludności do większych ośrodków.
- Bezrobocie strukturalne, niegdyś teren zdominowany przez przemysł lekki i tekstylny.
- Obniżenie stopy życiowej społeczeństwa.

- Małe możliwości podejmowania pracy przez osoby o wysokich kwalifikacjach.
- Ograniczony napływ inwestorów zewnętrznych.
- Bardzo niski wzrost ilości mieszkań.
- Małe potrzeby estetyczne mieszkańców spowodowane wieloletnimi zaniedbaniami w inwestycjach. Do lat 60 ludność miasta praktycznie żyła wśród gruzów powojennych. Przez dziesięciolecie nie dokonywano istotnych remontów zasobów mieszkaniowych i budynków szkół. Szczególnie degradujący wpływ na potrzeby estetyczne ludności mają zaniedbania obiektów, w których wychowują się dzieci i młodzież.
- Pogłębiający się brak opieki nad dziećmi i młodzieżą.
- Występowanie grup patologicznych, głównie obciążonych alkoholizmem i narkomanią.
- Duża ilość osób korzystających z pomocy społecznej.
- Postępująca dekapitalizacja zabudowy mieszkaniowej.
- Brak ścieżek rowerowych.
- Nie zadawalający stan infrastruktury technicznej wspomagającej turystykę.
- Niska motywacja lokalnej społeczności do samozatrudnienia
- Niski ruch turystyczny w mieście.
- Zły stan techniczny obiektów publicznych, kulturalnych (ZPK i UM).

Szanse

- absorpcja środków unijnych.
- wieloletnia utrwalona w świadomości województwa działalność kulturalna „Pałacu Żagańskiego”.
- bliskość autostrady.
- bliskość przejść granicznych.
- współpraca z Niemcami.
- obiekty wojskowe.
- otoczenie przyrodnicze.
- podnoszenie poziomu kształcenia i wykształcenia.
- zwiększenie zainteresowania turystyką pobytową.
- stacjonowanie wojsk NATO.
- turystyka leśna.
- utworzenie terenów rekreacyjnych i sportowych.
- uzyskanie środków na ochronę środowiska i rozwój turystyki.
- współpraca przygraniczna.
- współpraca z krajami sąsiadującymi w zakresie handlu, usług.
- wykorzystanie terenów inwestycyjnych.
- wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie objętym inwestycją.
- wzrost liczby podmiotów na terenie miasta.

- odnowione i zmodernizowane obiekty publiczne (Urząd Miasta i Żagański Pałac Kultury).
- odnowienie chodników i stworzenie parkingu przy wieży widokowej.
- zmniejszenie strat ciepła w obiektach poddanych termomodernizacji, wynikiem czego będą oszczędności energii cieplnej oraz ochrona środowiska naturalnego.
- uporządkowanie starej tkanki urbanistycznej.
- zwiększenie atrakcyjności Starego Miasta (m.in. lepsza wizualizacja).
- zwiększenie mobilności do samo zatrudnienia przez mieszkańców Żagania.
- możliwość korzystania z doświadczeń niemieckich w zakresie rewitalizacji starej zabudowy mieszkaniowej.
- wprowadzenie ruchu tranzytowego poza obręb miasta – obwodnica.

Zagrożenia

- potencjalna możliwość likwidacji jednostek wojskowych.
- narastająca biurokracja.
- zmieniające się prawo z zakresu prawa budowlanego, planowania przestrzennego i praw pokrewnych.
- brak środków na inwestycje proekologiczne.
- degradacja dróg.
- duże bezrobocie.
- likwidacja połączeń kolejowych.
- słabe gospodarczo województwo i otoczenie gminy Żagania.
- spadek przyrostu naturalnego – starzenie się społeczeństwa
- wzrastająca liczba bezrobotnych.
- zlecenie gminie zadań związanych z opieką społeczną bez zapewnienia odpowiednich środków finansowych.
- wzrastająca liczba zachorowań na choroby cywilizacyjne.

III. Powiązania Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi

Program Rewitalizacji Miasta Żagań jest kompatybilny z priorytetami i celami rozwojowymi zapisanymi w szeregu dokumentów strategicznych zarówno na szczeblu lokalnym, regionalnym jak i krajowym a w szczególności.

1. Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004–2006

Celem strategicznym Narodowego Planu Rozwoju jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę

spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Cele te określone osiami rozwoju ściśle odnoszą się do założeń niniejszego Programu Rewitalizacji a mianowicie:

- Tworzenie warunków dla zwiększenia poziomu inwestycji promowania zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej,
- Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.

2. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Celem tego programu jest „tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską”. Działania określone Programem Rewitalizacji będą w szczególności odnosić się do Priorytetu III „Rozwój Lokalny”

3. Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego

Sejmik Województwa Lubuskiego uchwałą nr XV/91/2000 z dnia 6 marca 2000 roku określił „Strategię rozwoju Województwa Lubuskiego”. Przesłanką merytoryczną ustalenia tego programu jest rola i znaczenie kultury w harmonijnym rozwoju społeczno – gospodarczym regionu, jak również akcesja Polski do Unii Europejskiej i wyzwania związane z tworzeniem europejskiej „przestrzeni kulturowej” przy zachowaniu tożsamości kulturowej krajów członkowskich.

„Strategia rozwoju Województwa Lubuskiego” określa cztery najważniejsze wyzwania rozwojowe regionu – cele główne strategii:

- zapewnienie przestrzennej, gospodarczej i społecznej spójności regionu,
- podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa i zwiększenie potencjału innowacyjnego nauki i gospodarki,
- rozwój przedsiębiorczości,
- efektywne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego.

W ostatnim z wymienionych celów głównych wyodrębniono dwa cele operacyjne:

- wykorzystanie walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego dla rozwoju turystyki,
- rozwój usług kulturalnych, zdrowotnych i sportowych dla mieszkańców regionu i gości zagranicznych.

Wyżej wymienione cele wpisują się jednoznacznie w założenia Programu Rewitalizacji.

4. Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005–2013

Jednymi z podstawowych priorytetów w/w dokumencie są:

- zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin ubogich, objętych bezrobociem oraz ich integracja ze społeczeństwem
- wspieranie społeczeństwa obywatelskiego
- doskonalenie systemu wsparcia społecznego

Priorytety te są skorelowane z celami rewitalizacji w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

5. Strategia Rozwoju Gminy Żagań na lata 2004–2006

Strategia ta jest podstawowym dokumentem kierunkowym, wyznaczającym główne priorytety i cele. Misją jest Gmina dynamiczna, rolniczo – turystyczna i bezpieczna, rozwijająca się w oparciu o sektor małych i średnich przedsiębiorstw oraz wykształcone i aktywne społeczeństwo zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Te główne przesłanie wpisuje się w cele Programu Rewitalizacji zarówno w płaszczyźnie społecznej jak i gospodarczej.

6. Elementy Strategii Rozwoju Miasta Żagań

Program rewitalizacji jest spójny z celami głównymi Strategii Rozwoju Miasta Żagań. Strategia ta zakłada m.in. następujące wymagania:

Przekształcenie organizmu miasta w oparciu o wykorzystanie lokalnych walorów i zasobów, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, tak aby:

- ukształtować nowy wizerunek miasta: prężnego, atrakcyjnego, estetycznego, o wysokiej jakości życia,
- stworzyć nową jakość, instytucjonalną, przestrzenną i estetyczną, otwierającą pole do aktywności społecznej, gospodarczej i kulturalnej mieszkańców, sprzyjającą ich identyfikowaniu się z Żaganiem jako ich własnym dziełem i przełamującą psychologiczną barierę niemocy.
- podjętymi działaniami, finansowymi, organizacyjnymi i inwestycyjnymi nadać impuls do prężnego rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, której efektem będzie wzrost zamożności mieszkańców oraz możliwości przeobrażenia przestrzennego
- uczynić miasto atrakcyjnym, dla osób z zewnątrz, którzy będą odwiedzać je jako turyści, lub wybiorą je jako miejsce długotrwałego osiedlenia się.

Wyżej wymienione cele główne wpisują się idealnie w założenia Programu rewitalizacji Miasta Żagań.

7. Strategia i Program Działań Rewitalizacyjno – Inwestycyjnych terenu Starego Miasta w Żaganiu

Celem głównym Strategii jest „Rewitalizacja obszaru Starego Miasta przy wykorzystaniu walorów i zasobów, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju” Ponadto dokument ten nawiązuje w sposób ścisły do założeń Programu Rewitalizacji poprzez wprowadzenie celów pośrednich takich jak:

- polepszenie jakości życia mieszkańców obszaru Starego Miasta przy zachowaniu wartości zabytkowych,
- Ochrona środowiska naturalnego,
- Modernizacja układu drogowego,
- Obszar Starego Miasta jako centrum życia i integracji społecznej,

Wyżej wymienione cele spełniają uwarunkowania Programu Rewitalizacji dotyczące wzrostu atrakcyjności turystycznej oraz spójności społecznej i gospodarczej obszaru rewitalizowanego.

8. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Mieście Żagań

Jednym z głównych priorytetów strategii jest podjęcie działań w kierunku sprawniejszego docierania pomocy społecznej do osób żyjących w ubóstwie i przeciwdziałanie dalszemu wzrostowi liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz niwelowanie skutków wysokiego bezrobocia w mieście. Priorytet ten wpisuje się w Cele Podziałania 3.3.1 w zakresie podniesienia kwalifikacji mieszkańców terenów zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przeciwdziałanie patologiom.

IV Założenia Programu Rewitalizacji

1. Podokresy programowania

Zakres czasowy Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żagania obejmuje lata 2006–2013 co jest zgodne z okresami planistycznymi obowiązującymi w Unii Europejskiej. Niniejszy program obejmuje więc dwa okresy planistyczne tj. 2006 jako pierwszy okres, oraz lata 2007 – 2013 jako okres drugi. W latach 2006 i 2009 przewidziano realizację projektu pilotażowego.

2. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru

Jednym z pierwszych zadań postawionych Zespołowi Koordynacyjnemu ds. Rewitalizacji Miasta Żagania było określenie obszaru wymagającego działań rewitalizacyjnych. Wyznaczenie terenu, który miałby być objęty programem nastąpiło z uwzględnieniem wielu aspektów społecznych i gospodarczych oraz analizy sytuacji w mieście, która została przedstawiona w rozdziale II. Dokonując wyboru uwzględniono wytyczne określone w Uzupełnieniu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego a mianowicie: poziom

bezrobocia, ubóstwo wraz z trudnymi warunkami mieszkaniowymi, przestępczość, wykształcenie mieszkańców, przedsiębiorczość mieszkańców, stopień degradacji technicznej infrastruktury budynków oraz zanieczyszczenie środowiska naturalnego.

Istotnym czynnikiem uwzględnionym podczas prac nad wyborem obszaru była znajomość przez członków Zespołu lokalnych uwarunkowań i potrzeb mieszkańców poszczególnych części miasta. Znajomość tych czynników doprowadziła do wniosku, że obszar całego miasta posiada widoczne znamiona, zgodnie ze wspomnianymi powyżej wytycznymi. W związku z powyższym podjęto decyzję, że obszarem objętym inicjatywą rewitalizacyjną będzie obszar miasta w granicach administracyjnych.

Uzasadnieniem takiej decyzji jest stwierdzenie, że cały obszar miasta naznaczony jest na podobnym poziomie problemami społecznymi, gospodarczymi i przestrzennymi, więc niecelowym jest dzielenie miasta na podobszary, dla których proponuje się pewne działania natomiast inne pozostawia bez perspektywy takich inicjatyw. Prowadziłoby to w konsekwencji do powiększania się świadomości o odrzuceniu pewnych społeczności zamieszkujących obszary nie objęte działaniami i pogłębianie się jego degradacji.

3. Zadania przyjęte do Lokalnego Programu Rewitalizacji wraz z planem terminowym oraz finansowym realizacji projektów

Ze względu na ograniczone możliwości finansowe Miasta oraz wiążącą się z tym konieczność znacznego rozłożenia w czasie realizacji poszczególnych zadań dokonano analizy działań pod względem stopnia wykonalności technicznej (tj. stanu przygotowania do realizacji projektu) oraz stopnia oddziaływania projektu na cel główny Programu Rewitalizacji. Zespół Koordynacyjny ds. Rewitalizacji uwzględniając powyższe czynniki dokonał rangowania zadań dzieląc je na trzy grupy:

Pilotażowe – to takie których realizacja ma najwyższy stopień oddziaływania na cel główny Programu Rewitalizacji a ich wykonalność jest wysoka (realizacja w pierwszej kolejności, pozycja oznaczona polem czerwonym)

Priorytetowe – to takie których oddziaływanie na cel rewitalizacji jest wysoki natomiast stopień wykonalności jest niski (realizacja po zakończeniu projektów pilotażowych, pozycje oznaczone kolorem żółtym)

Perspektywiczne – mające drugorzędne znaczenie w stosunku do celów Programu Rewitalizacji (realizacja w późniejszym okresie, pozycje oznaczone kolorem zielonym)

Ponadto dokonano podziału zadań ze względu na kierunek ich oddziaływania na:

3.1. Zadania infrastrukturalne – czyli takie które oddziałują bezpośrednio na zabytkową tkankę budowlaną w Mieście przyczyniając się do wzrostu atrakcyjności turystycznej oraz rozwoju gospodarczego.

lp.	Nazwa zadania
1	Realizacja programu "Ochrona zabytków sakralnych"
2	Likwidacja osadnika ścieków przy ul. Jana III Sobieskiego
3	Budowa przepompowni ścieków przy ul. II Armii WP
4	Koncepcja modernizacji i rozbudowy urządzeń, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie miasta
5	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Warszawskiej 1-1A
6	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Warszawskiej 6
7	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Warszawskiej 11-12-13-14-15
8	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Warszawskiej 17
9	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Warszawskiej 18
10	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Słowackiego 9
11	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Słowackiego 10
12	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Słowackiego 13
13	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Słowackiego 14
14	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Słowackiego 22-22A
15	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 7-8-9
16	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 10
17	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 13
18	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 19
19	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 20
20	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 21
21	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 25-26
22	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 27-28-29-30
23	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 35
24	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 42
25	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Plac Słowiański 9
26	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Plac Słowiański 10
27	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Nowotki 29
28	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Nowotki 30
29	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Nowotki 31
30	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera

31	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 39
32	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 40
33	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 41
34	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 42–43
35	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 45–46
36	Rewitalizacja Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 47
37	Rewitalizacja obszaru Starego Miasta Żagań – etap I
38	Adaptacja budynku przy ul. Świerczewskiego 15 na Centrum Informacji Gospodarczej
39	Modernizacja targowiska przy ulicy Rybackiej
40	Uporządkowanie zagospodarowania wewnątrz kwartałów na terenie miasta

3.2. Zadania pro społeczne – to takie których realizacja ma istotny wpływ na integrację społeczną oraz przeciwdziałanie patologiom i odrzuceniu mniej zamożnych grup społecznych.

lp.	Nazwa zadania
1	Realizacja programu edukacyjno – informacyjnego LUPO
2	Realizacja programu prewencyjnego "Bezpieczne Gimnazjum"
3	Akcja informacyjna nt. atrakcji turystycznych
4	Cykl spotkań dotyczących historii miasta
5	Cykl artykułów i programów w mediach regionalnych
6	Cykl spotkań dotyczących ciekawych miejsc w regionie oraz zabytków architektury w mieście
7	Wystawa dotycząca historii miasta
8	Wydawnictwa promocyjne
9	Konkurs fotograficzny
10	Akcja informacyjna: Pamiętajmy o rocznicach

3.3. Plan finansowy wraz ze źródłami finansowania i planowanymi terminami realizacji.

Ip.	Nazwa zadania	okres realizacji	Środki ogółem	Podmioty uczestniczące w finansowaniu zadania	Źródła finansowania [%]		
					BM	SP	UE
Zadania infrastrukturalne							
1	Realizacja programu "Ochrona zabytków sakralnych"	2011–2016	5 400,00	BM	25	-	75
2	Likwidacja osadnika ścieków przy ul. Jana III Sobieskiego	2010–2013	25,00	BM	100	-	-
3	Budowa przepompowni ścieków przy ul. II Armii WP	2010–2013	90,00	BM	100	-	-
4	Koncepcja modernizacji i rozbudowy urządzeń, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie miasta	2010–2013	300,00	BM, UE	25	-	75
5	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Warszawskiej 1–1A	2010–2013	132,00	BM, UE, SP	7	18	75
6	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Warszawskiej 6	2010–2013	61,00	BM, UE, SP	18	7	75
7	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Warszawskiej 11–12–13–14–15	2010–2013	320,00	BM, UE, SP	6	19	75
8	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Warszawskiej 17	2010–2013	165,00	BM, UE, SP	19	6	75
9	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Warszawskiej 18	2010–2013	190,00	BM, UE, SP	14	11	75
10	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Słowackiego 9	2010–2013	138,00	BM, UE, SP	7	18	75

11	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Słowackiego 10	2010–2013	118,00	BM, UE, SP	23	2	75
12	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Słowackiego 13	2010–2013	110,00	BM, UE, SP	22	3	75
13	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Słowackiego 14	2010–2013	110,00	UE, SP	0	25	75
14	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Słowackiego 22–22A	2010–2013	210,00	BM, UE, SP	12	13	75
15	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 7–8–9	2010–2013	290,00	BM, UE, SP	4	21	75
16	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 10	2010–2013	95,00	BM, UE, SP	4	21	75
17	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 13	2010–2013	117,00	BM, UE, SP	10	15	75
18	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 19	2010–2013	170,00	BM, UE, SP	18	7	75
19	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 20	2010–2013	140,00	BM, UE, SP	8	17	75
20	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 21	2010–2013	170,00	BM, UE, SP	4	21	75
21	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 25–26	2010–2013	270,00	BM, UE, SP	17	8	75
22	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 27–28–29–30	2010–2013	350,00	BM, UE, SP	2	23	75
23	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 35	2010–2013	190,00	BM, UE, SP	22	3	75

24	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Rynek 42	2010–2013	180,00	BM, UE, SP	85	17	75
25	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Plac Słowiański 9	2010–2013	125,00	BM, UE, SP	8	17	75
26	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Plac Słowiański 10	2010–2013	100,00	BM, UE, SP	20	5	75
27	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Nowotki 29	2010–2013	80,00	BM, UE, SP	17	8	75
28	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Nowotki 30	2010–2013	70,00	BM, UE, SP	8	17	75
29	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Nowotki 31	2010–2013	70,00	BM, UE, SP	13	12	75
30	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera	2010–2013	83,00	BM, UE, SP	15	10	75
31	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 39	2010–2013	130,00	BM, UE, SP	17	9	75
32	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 40	2010–2013	115,00	BM, UE, SP	8	17	75
33	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 41	2010–2013	95,00	BM, UE, SP	16	9	75
34	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 42–43	2010–2013	130,00	BM, UE, SP	10	15	75
35	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 45–46	2010–2013	130,00	BM, UE, SP	7	18	75
36	Rewitalizacja zabudowy Starego Miasta – remont kamienicy przy ul. Keplera 47	2010–2013	115,00	BM, UE, SP	10	15	75

37	Rewitalizacja obszaru Starego Miasta Żagań – etap I	2006–2008	5 225,20	BM, UE	25	-	75
38	Adaptacja budynku przy ul. Świerczewskiego 15 na Centrum Informacji Gospodarczej	2009–2010	1 360,00	BM, UE	25	-	75
39	Modernizacja targowiska przy ulicy Rybackiej	2010	120	BM,UE	25	-	75
40	Uporządkowanie zagospodarowania wewnątrz kwartałów na terenie miasta	2011	125	BM,UE	25	-	75
Zadania pro społeczne							
1	Realizacja programu edukacyjno – informacyjnego LUPO	2006 i 2010	5,00	BM	100	-	-
2	Realizacja programu prewencyjnego "Bezpieczne Gimnazjum"	2006 i 2010	5,00	BM	100	-	-
3	Akcja informacyjna nt. atrakcji turystycznych	2010–2013	5,00	BM	100	-	-
4	Cykl spotkań dotyczących historii miasta	2010–2013	5,00	BM	100	-	-
5	Cykl artykułów i programów w mediach regionalnych	2010–2013	5,00	BM	100	-	-
6	Cykl spotkań dotyczących ciekawych miejsc w regionie oraz zabytków architektury w mieście	2010–2013	5,00	BM	100	-	-
7	Wystawa dotycząca historii miasta	2010–2013	5,00	BM	100	-	-
8	Wydawnictwa promocyjne	2010–2013	10,00	BM	100	-	-

9	Konkurs fotograficzny	2010-2013	5,00	BM	100	-	-
10	Akcja informacyjna: Pamiętajmy o rocznicach	2010-2013	5,00	BM	100	-	-

4. Kryteria wyboru pilotażu

Jako projekt pilotażowy zostało wybrane działanie „Rewitalizacja obszaru Starego Miasta – etap I”. Zadanie to wybrano na podstawie analizy działań pod względem stopnia wykonalności technicznej (tj. stanu przygotowania do realizacji projektu) oraz stopnia oddziaływania projektu na cel główny Programu Rewitalizacji. Obszar poddany oddziaływaniu leży w obrębie Starego Miasta, które jednocześnie stanowi centrum usług handlowych, kulturalnych i publicznych w związku z tym realizacja przedmiotowej inwestycji będzie miała wysoki wpływ na cele główne rewitalizacji określone w uzupełnieniu do zintegrowanego programu rozwoju regionalnego – Rewitalizacja obszarów miejskich.

W ramach tego zadania zostanie wykonany szereg projektów mających wpływ na poszczególne aspekty życia społeczeństwa Żagania. Zakres poszczególnych projektów opisany jest poniżej:

1. Wymiany stolarki okiennej i drzwiowej w budynku Urzędu Miasta w Żaganiu oraz wykonanie kolorystyki elewacji budynku Urzędu Miasta przy placu Słowiańskim 17 w Żaganiu.

Opracowanie obejmuje wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej w zabytkowym budynku będącym siedzibą Urzędu Miasta Żagań. W chwili obecnej budynek wyposażony jest w okna i drzwi skrzynkowe – pochodzenie z czasów remontu budynku wykonanego w latach 50 tych XXw. Stolarka okienna jest w znacznym stopniu uszkodzona – okna są nieszczelne, skrzydła okienne jednoszynowe wykrzywione nie domykające się z uszkodzonymi zawiasami i okuciami.

W ramach inwestycji planuje się wymianę stolarki okiennej wraz z drewnianymi parapetami oraz remontem drzwi zewn. Nowa stolarka zostanie wykonana jako drewniana skrzynkowa z zachowaniem wielkości otworów i istniejących podziałów.

Ponadto w ramach zadania planuje się wykonać kolorystykę elewacji budynku wraz z związanymi z tym naprawami elewacji m.in. odbiciu istniejących tynków, oczyszczenie powierzchni, odgrzybienie powierzchni, uzupełnienie brakujących elementów elewacji (gzymsy, bonie itp.), wykonanie nowych tynków zewnętrznych renowacyjnych wraz z malowaniem.

2. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynku Żagańskiego Pałacu Kultury.

Opracowanie obejmuje wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej w zabytkowym budynku będącym siedzibą Żagańskiego Pałacu Kultury. W chwili obecnej budynek wyposażony jest w okna i drzwi skrzynkowe. Stolarka okienna jest w znacznym stopniu uszkodzona – okna są nieszczelne,

skrzydła okienne jednoszynowe wykrzywione nie domykające się z uszkodzonymi zawiasami i okuciami.

W ramach inwestycji planuje się wymianę stolarki okiennej wraz z drewnianymi parapetami oraz remontem drzwi zewn. Nowa stolarka zostanie wykonana jako drewniana skrzynkowa z zachowaniem wielkości otworów i istniejących podziałów.

3. Remont podziemnej krypty oraz kaplicy znajdującej się w wieży widokowej przy placu Królowej Jadwigi w Żaganiu.

Plany związane z wieżą widokową związane są przede wszystkim z uatrakcyjnieniem oferty wystawowej oferowanej przez Muzeum, imprezy rocznicowe i okolicznościowe (zbliżająca się rocznica 160-lecia wybudowania wieży), plany związane z zagospodarowaniem terenu wokół wieży, rozbudowa stałej ekspozycji, wykorzystanie krypty jako kolejnego miejsca ekspozycji tematycznej. Wieża widokowa funkcjonuje w ramach Działu Regionalnego Muzeum.

W podziemnej krypcie planowane są następujące prace:

- osuszenie murów
- prace zabezpieczające przed wilgocią
- remont(podłogi – uzupełnienie brakujących płyt, tynkowanie i malowanie ścian)
- renowacja kamienia węgielnego
- przystosowanie pomieszczenia do organizacji wystaw(instalacja elektryczna i itp.)

Kaplica:

- renowacja płyt epitafijnych
- renowacja herbów znajdujących się nad płytami
- renowacja kraty i medalionów
- uzupełnienie brakujących elementów drewnianych na ścianach
- odtworzenie i konserwacja fresków
- renowacja posadzki i innych elementów marmurowych

4. Remonty ulic.

ul. Słowackiego – przebudowa istniejącej nawierzchni z betonu asfaltowego na nawierzchnię z kostki kamiennej mającą spełniać rolę deptaka miejskiego,

ul. Szlachetna – przebudowa istniejącej, mocno zdeformowanej, z licznymi ubytkami nawierzchni na nawierzchnię z brukowca z wstawkami z kostki, kamiennej granitowej. Na początkowym odcinku ulica posiada 7,5 m i podział nawierzchni na brukowiec i kostkę kamienną, tworząc dwa kierunki ruchu, na dalszym odcinku ulica stanowić będzie ciąg pieszo – jezdny o ruchu

jednokierunkowym. ponadto w ramach zadania planuje się realizację oświetlenia ulicznego.

ul. Mickiewicza – Wykonanie nawierzchnia na całej długości o szerokości 6,0 m, na odcinku 0 + 143,00 zaprojektowano z kostki kamiennej granitowej od 143,00 km do 408,00 km – nawierzchnia z betonu asfaltowego na wyprofilowanej istniejącej nawierzchni bitumicznej. Na ulicy zaprojektowano dwie zatoki dla autokarów turystycznych.

ul. Pomorska – Ulicę tą podzielono na odcinki. Odcinek I – zostanie zamknięty i stanie się ciągiem pieszo – jezdny. W tym celu na jego końcu zaprojektowano zatokę do zawracania ponadto nawierzchnia zostanie przystosowana do pełnienia funkcji ciągu handlowego i różnego rodzaju plenerowych imprez kulturalnych. Odcinek II będzie wykonany w technologii betonu asfaltowego wraz z zapewnieniem obsługi przyległych instytucji kulturalnych i oświatowych w postaci miejsc parkingowych.

Pl. Królowej Jadwigi – zarys placu pozostaje bez zmian. Opracowany projekt przewiduje wymianę nawierzchni gruntowej na nawierzchnię z kostki kamiennej w celu dostosowania Placu do przeprowadzania szeroko pojętej rekreacji.

Wybrane do realizacji zadania planowane do wykonania w ramach Rewitalizacji Starego Miasta spowoduje oddziaływanie rewitalizacyjne nie tylko w społeczności lokalnej zamieszkującej teren objęty inwestycją ale, ze względu na charakter (centrum Miasta wraz z licznymi instytucjami kulturalnymi i publicznymi) obejmie znaczną część społeczeństwa Żagania. Ponadto Realizacja działań opisanych w punktach 1, 2 i 3 spowoduje uatrakcyjnienie oferty turystycznej Miasta jak i poprawę warunków działalności instytucji publicznych kulturalnych i organizacji pozarządowych.

5. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć

Realizacja projektów zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Żagania przyczyni się w znacznym stopniu do zmniejszenia problemów przestrzennych, gospodarczych i społecznych dotyczących całego rewitalizowanego obszaru. Ocenia się, że przeprowadzone działania spowodują wzrost atrakcyjności turystycznej Żagania oraz wpłyną na powstawanie nowych miejsc pracy. Ponadto interwencja rewitalizacyjna stworzy warunki do alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców.

W celu określenia stopnia realizacji celów konieczne jest określenie obiektywnych wskaźników produktu i rezultatu. Wskaźniki takie zostały

zunifikowane dla projektów realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego oraz przedstawione w formie tabelarycznej.

Do systemowych wskaźników określających produkty i rezultaty dla projektów, które realizowane będą jako pierwsze należą:

Modernizacja budynku ŻPK i Urzędu Miasta (stolarka okienna i drzwiowa) wraz z wykonaniem elewacji budynku Urzędu Miasta.

Typ wskaźnika [produkt/rezultat]	Nazwa wskaźnika	Kod wskaźnika systemowego	Jednostka miary
produkt	Powierzchnia zmodernizowanej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej	3.3.24	m ²
produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	3.3.28	szt.
rezultat	Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej	3.3.41	osoba

Modernizacja nawierzchni ulic: Słowackiego, Szlachetnej, Mickiewicza, Pomorskiej i Placu Królowej Jadwigi

Typ wskaźnika [produkt/rezultat]	Nazwa wskaźnika	Kod wskaźnika systemowego	Jednostka miary
produkt	Długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	3.3.2	km
rezultat	Nośność wybudowanego/zmodernizowanego obiektu (drogi/mostu)	3.3.49	kN/oś

V. System wdrażania

Ważnym elementem decydującym o skuteczności dokumentów planistycznych jest system ich wdrażania. Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żagania będzie się odbywać przy uwzględnieniu systemu wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Ze strony Miasta Żagania najistotniejszą rolę we wdrożeniu niniejszego dokumentu będą miały jednostki organizacyjne Urzędu. Proces ten będzie koordynowany przez Wydział Zamówień Publicznych i Pozyskania Środków Pomocowych we współpracy z Wydziałem Infrastruktury Technicznej i Inwestycji oraz Wydziałem Architektury, Urbanistyki i Budownictwa.

Przygotowanie wniosków aplikacyjnych zgodnych z formatem wniosku do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach ZPORR zostanie powierzone odpowiednim jednostkom będącym beneficjentem bezpośrednim projektów. Jednostki te będą ściśle współpracować z Wydziałem Zamówień Publicznych i Pozyskania Środków Pomocowych. W przypadku projektów, których beneficjentem jest Miasto Żagań przygotowanie wniosków aplikacyjnych oraz nadzór nad realizacją zadań będzie leżeć po stronie odpowiednich jednostek organizacyjnych Urzędu w szczególności: Wydziału Zamówień Publicznych i Pozyskania Środków Pomocowych, Wydziału Infrastruktury Technicznej i Inwestycji, Wydziału Architektury, Urbanistyki i Budownictwa oraz Wydziału Finansowo – Budżetowego.

Do podstawowych obowiązków pracowników odpowiedzialnych za przygotowanie i prowadzenie inwestycji miejskich w ramach realizacji projektów ujętych w programie rewitalizacji należy:

1. nadzór nad prawidłowym wdrażaniem programu rewitalizacji
2. zlecenie i nadzór nad wykonaniem dokumentacji projektowej, studium wykonalności oraz innych opracowań niezbędnych do prawidłowej realizacji projektu,
3. zapewnienie nadzoru inwestorskiego,
4. przygotowanie wniosków aplikacyjnych zgodnych z formatem wniosku do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz przekazanie go do Urzędu Marszałkowskiego,
5. współpraca z jednostkami podległymi realizującymi projekty finansowane z budżetu miasta (pomoc w przygotowaniu dokumentacji)
6. współpracę z Instytucją Zarządzającą ZPORR i Instytucją pośredniczącą tj. Urzędem Wojewódzkim w zakresie wdrażanych projektów,
7. prowadzenie dokumentacji projektu w sposób umożliwiający przeprowadzanie kontroli przez uprawnione do tego organy krajowe i organy Komisji Europejskiej, oraz zgodną z wymogami funduszy strukturalnych archiwizację dokumentacji,
8. przygotowanie i przeprowadzenie procedury przetargowej,
9. opracowanie i terminowe składanie okresowych raportów monitoringowych z realizacji projektu,
10. zapewnienie promocji projektów zgodnej z wytycznymi ZPORR

Do podstawowych obowiązków pracowników odpowiedzialnych za finanse należy:

1. zapewnienie wydzielonych subkont na potrzeby realizowanych projektów,

2. właściwe opisywanie faktur
3. przygotowanie lub akceptacja wniosków o refundację poniesionych wydatków ze środków funduszy strukturalnych, budżetu państwa i innych źródeł,
4. realizacja płatności na rzecz wykonawców robót,

VI. Monitoring, ocena i komunikacja społeczna

1. Monitoring

Monitorowanie przebiegu realizacji programu ma na celu sprawne i efektywne wykorzystanie środków strukturalnych. Realizowane jest poprzez systematyczne zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych opisujących postęp i efekty programu.

Realizacja monitoringu Programu Rewitalizacji odbywa się na trzech poziomach tj. monitoringu realizacji projektów, monitoringu wdrażania Programu Rewitalizacji oraz monitoringu projektów otrzymujących wsparcie w ramach poddziałania 3.3.1. ZPORR. Do podmiotów odpowiedzialnych za nadzór są odpowiedzialne następujące podmioty:

- 1) monitoring realizacji projektów realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji
 - jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Żagania odpowiedzialne za nadzór i kontrolę nad przebiegiem realizacji projektów,
- 2) monitoring wdrażania Programu Rewitalizacji
 - Rada Miasta Żagania
 - Burmistrz Miasta Żagania
 - jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Żagania odpowiedzialne za nadzór i kontrolę nad przebiegiem realizacji projektów,
- 3) monitoring projektów otrzymujących wsparcie w ramach poddziałania 3.3.1. ZPORR.
 - Instytucja płatnicza
 - Komitet Monitorujący ZPORR
 - Instytucja Zarządzająca ZPORR
 - Instytucja Pośrednicząca – Urząd Wojewódzki
 - Beneficjent
 - Jednostka Monitorująca – Kontrolna
 - Krajowa Jednostka Oceny

Szczególną rolę w procesie monitoringu ma Beneficjent, który ma obowiązek monitorowania, wdrażania projektu oraz przygotowywania okresowych rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji projektu i przedkładania ich do Instytucji

Pośredniczącej. Monitoring prowadzony przez Beneficjenta realizowany będzie poprzez monitoring rzeczowy i monitoring finansowy.

Monitoring rzeczowy dostarczać będzie informacji o postępie we wdrażaniu Programu Rewitalizacji, co pozwoli ocenić jego wykonanie (poprzez wskaźniki osiągnięć) w stosunku do celów określonych w ZPORR. Wszystkie wskaźniki mierzone będą cyklicznie, w interwale określonym indywidualnie dla danego wskaźnika. Wskaźniki produktu będą określane co najmniej raz na kwartał natomiast wskaźniki rezultatu co 6 miesięcy lub po zakończeniu projektu. Wskaźniki produktu będą opisane każdorazowo w sprawozdaniu kwartalnym z realizacji projektu natomiast wskaźniki rezultatu w sprawozdaniach rocznych i na zakończenie realizacji projektu.

Monitoring finansowy pozwoli na zebranie informacji o realizacji projektu w aspekcie finansowym. Sprawdzenie takie jest podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków przeznaczonych na realizację projektów. Monitoring finansowy będzie odbywał się w oparciu o sprawozdania okresowe, roczne i końcowe. Sprawozdania będą określały wydatki poniesione w danym okresie sprawozdawczym, wydatki poniesione od początku realizacji projektu i stopień realizacji projektu.

2. Aktualizacja Programu Rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Żagania jest dokumentem otwartym. Poddawany będzie systematycznej analizie i ocenie oraz w razie potrzeby będzie aktualizowany w zakresie dostosowania go do zmieniających się uwarunkowań. Aktualizacja Programu Rewitalizacji Miasta Żagań będzie dokonywana przez Zespół Koordynacyjny ds. Rewitalizacji, który pracował przy opracowywaniu Programu Rewitalizacji.

3. Współpraca pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

W celu zrównoważonego rozwoju Miasta Żagania niezbędna jest współpraca sektora publicznego z sektorem prywatnym i organizacjami pozarządowymi. Na podstawie dotychczasowej współpracy odbywającej się na etapie przygotowania propozycji projektów do LPR należy przypuszczać, że współpraca ta jest wysoce rozwinięta. Należy również stwierdzić, że środowiskom lokalnym skupionym wokół sektora prywatnego jak i organizacji pozarządowych nie jest obojętne kierunkowanie rozwoju Miasta poprzez działania pro-społeczne jak i pro-gospodarcze. W celu wzmocnienia tej współpracy należy opracować strategię informacyjną, której zadaniem będzie:

- informowanie wszystkich zainteresowanych grup docelowych na terenie miasta o możliwości uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych.
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz o obowiązujących w tym zakresie procedurach.
- zapewnienie bieżącej informacji na temat zakresu i wymiaru pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Miasta.
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Programu Rewitalizacji w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia.
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym.
- wykorzystanie nowoczesnych technologii (np. Internet, poczta elektroniczna) w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji.

Działania podejmowane w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Żagania uwzględniać będą potrzeby grup docelowych w zakresie informacji, w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności. W ramach tych działań opinia publiczna informowana będzie w zakresie wdrażania oraz wykorzystania środków Unii Europejskiej, co będzie służyć prezentacji korzyści płynących z członkostwa we Wspólnocie. Ponadto działania te mają na celu budowanie pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, jak również przyczynią się one do poparcia dla inwestycji, których bezpośrednim beneficjentem będzie społeczność lokalna.

4. Public Relations Programu Rewitalizacji

Za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych odpowiedzialni będą beneficjenci końcowi poszczególnych projektów, a także w skali ogólnej Programu Rewitalizacji Urząd Miasta Żagania. Promocja Programu Rewitalizacji będzie spełniać wymogi Unii Europejskiej zgodnie z wytycznymi rozporządzenia Komisji Europejskiej w sprawie środków informacyjnych i promocyjnych stosowanych przez państwa członkowskie odnośnie pomocy z funduszy strukturalnych. Materiały informacyjne i promocyjne będą wskazywały jakie są główne cele przekazywania środków pochodzących z Unii Europejskiej. Na materiałach i dokumentach związanych z realizacją Programu Rewitalizacji miasta Żagania umieszczone zostanie logo Unii Europejskiej oraz ZPORR.

Wszyscy beneficjenci objęci Programem Rewitalizacji, którzy uzyskają wsparcie ze środków funduszy strukturalnych są zobowiązani do stosowania środków informowania i promocji na etapie realizacji projektów oraz po ich wykonaniu.

Do instrumentów informacyjnych na tych etapach należą:

- dyplomy i certyfikaty,
- tablice reklamowe, instalowane w miejscach inwestycji infrastrukturalnych, określające zakres realizowanego projektu i informujące o wsparciu ze strony funduszy strukturalnych,
- stałe tablice pamiątkowe, umieszczane po zakończeniu projektu, informujące o wsparciu inwestycji ze środków EFRR.